42ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 650 Կ. ՊՈԼԻՍ 16/29 ՅՈՒՆԻՍ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 1321 ՐԷՊԻԼ ԱԽԷՐ 4 — 16 ՅՈՒՆԻՍ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԻԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճաւտէսի, 38

Խմբագրութեան ու զրաւած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէ-ի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یوی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فرید
ادارهخانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده لاجری ۳۸

ՌԱՆՕՒՆԴԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

"ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԻԱՐ„ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Այսօր բարեբաղդութիւնը կ'ունենանք աւետելու մեր սիրելի ընթերցողներուն թէ Կայս. Կառավարութեան բարեհաճութեամբ արտօնուած ենք շաբաթական պատկերներով զարդարել թերթիս սիւնակները։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ արժանացած այս բարձր շնորհին առթիւ, կը կրկնենք մեր երախտագիտական բարեմաղթութիւնները, երկար կեանք եւ արեւշատութիւն մաղթելով մեր Վեհ. Կայսեր, Օգոստափառ Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խանի, Ուրուն բարձր հովանիին տակ օր աւուր կը զարգանայ Մամուլը։

Յարդ՝ օրինաւորութեան սահմանին մէջ ամէն ազատութիւն չենք խնայած կատարելագործելու վիճակի մէջ ներկայացնելու համար ՄԱՆԶՈՒՄԷՆ ընթերցող հասարակութեան։ Ուրախ ենք որ, մեր այս աշխատութիւնները ապարդիւն չեն մնացած, եւ մեր իւրահանչիւր զոհողութիւնը հաճելի եղած է մեր ազգին։ Ամէն մարդ մը որ զգոյշ կ'ըլլայ մեզ բնաւ չկասելու, չընկրկելու համար մեր ծրագրած ուղղութենէն, որ է, շնորհիւ Վեհ. Կայսեր, օր աւուր առաջանալ եւ բազմակողմանի առաւելութիւններով նախանձելի դիրք մը գրաւել Մամլոյ հրապարակին վրայ։

ԿԵԱՆՔԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Յունիս 22, 903

Ինքզինքս պիտի արգարացնեմ հիմայ թէ ինչո՞ւ իմ վերջին թղթակցութիւնս ասոր-օրանէն ուշ մնաց, ու միւսներն ասոնց պիտի գալարար մը տամ թէ հոս երեքս օր կիրակին, The Bank Holyday, ինչպէս կ'անուանենք։ Ինչպէս արդէն գրած էի, տարբերու ծոները պատնէշ բարի տարորութիւնը կայ հոս. ամէն մարդ, մեծ ու պզտիկ, անձկութեամբ կը սպասէ, երկու կամ երեք օր ծովը վազելու համար, մանաւանդ այս եղանակին մէջ, որ պաճեսի սկսած են։

Այս երկու օր կիրակիներուն է որ, Լոնտոնցիները ծովեզերք կը վազեն, իսկ գիւղացիները Լոնտոնի Ճամբորդութիւնը անօրինակ դիւրալի դարձեր է, մանաւանդ տարագ շոգեկառքեր կան ամէն ուղղութեամբ. վերջին ցանկին մէջ, որ «Ըէյնոլդս Մէկազին» հրատարակած էր տեսայ որ մէկ միլիոնէ աւելի միայն Լոնտոնցիներ դէպ ի ծովեզր ճամբորդած են տարեցի դեկտեմբերով։ Այս պատճառաւ էր որ ես հոս փոքրիկ տուներ նոստած Մանզումէի ընթերցողներուս գրելու, բարեկամներէս մէկուն հետ, հիւսիսային Ֆրանսա չմտնենք. ան ալ ինձի պէս ծովու խենթ, ծովեզերքը ծնած ու մեծացած, մանաւանդ որ աս փպրի տարեւոյն ծովու գոյն տեսած չունինք։

Շաբաթ դէպ օրին համբայ եղանք դէպ ի Գուլսենը-Սիբ-Մէր, 23 մղոն ոգեկառքով, որ գրեթէ ամբողջ ճամբան, Անգլիոյ դրախտը կոչուած Kent-ի տարին մէջէն կ'անցնի։ Աշ ու ձախ գաստակներ, բանջարանոցներ եւ կէս առնցած ցորենի արտեր։ Մի՛ կարծէք որ բանաստեղծական նկարագրութիւն մը կ'ընեմ գմբուխտի պէս կանգ դաշտերուն, ձիւնի պէս ճերմակ գառնուկներուն, — չեմ՝ ասիր Նորութիւնն մն է Լոնտոնցիներուն համար ճերմակ պիար կամ գառնուկ տեսնելը, հոս ամէն ինչ մոխրագոյն է, — և կամ կարդ մը թատրական դէպքերուն կարաւանները վրայ, դիտելէ ինչու, հրաման չկայ։ Անգամ մը Թէոդիկ գրած էր ինծի. «. . . Մէջտ քու սովորական սեռվէզ զրէ, առանց բանաստեղծական մրդեր ընելու. . . .»։ Իրեն դէմ գանգատելու միտք չունիմ, մանաւանդ որ գոգծիր ալ կուգայ այս տեսակ պատուէր մը։ Ես ուզէ, բանաստեղծութիւնը ուզէ։

Մեր կառքը միջակագայն էր. հոյ, անգլիացի և ֆրանսացի գրաւած էին մէջը։ Այս վերջինները առթէն օգտուելով կ'ուզէին և ամբաւ ծնողներին կամ բարեկամին սեռնալ կ'երթային։ Ո՞ւրքան զուարճալի էր լսել Անգլիացիներուն ինծի պէս ֆրանսերէնը տասերկրկ կասը ընելէն, խօսելու տեսն։ Հմտութիւնին քան բաւէն անդին չանցներ և աղէկ ֆրանսերէն խօսիլ կարենալու յատկութիւնը ունէն։

Մէկ ու կէս ժամէն Ֆոքսթոնի նաւահանգիստը կը հասնինք զրկ. Գրէն նաւը պատրաստ կը գտնէ, մեզ դիմաց անցնելու համար չարտանի մը պէս ծովուն վրայէն, անակի ոչ այլ եւս պէտք չկար իրարու հարցնելու. — «Are you a good sailor?»։ Բան եղեր մեզն կը կարենք մէկ ու կէս ժամէն, կամ մէկ բառով մը, Մաքրիկ ի՛ զէն Սարբնար երթալու համար թեւեւս աւելի ժամանակ կը տեւէ, քան թէ մեր 95 մղոնի ճամբորդութիւնը՝ ճերմնթացով։

Գուլսենը իմ սիրական ամրանոցս եղած է միշտ, կարճ ժամանակի համար և... ամանկարապետ, հեռու Լոնտոնի մթութէն և Անգլիոյ ծանր մթնոլորտէն։ Ժողովուրդը հեզամարդ է, Homely, պանդոկները ըստ՝ գիւղական։ Իսկ Լոնտոնցիները հոս կը վազեն... Արդիւնք Մաթին պտուէն ուտելու համար որ քաղինոն խաղամոլութեան յատուկ սենեակներուն մէջ կը բուսնի, մի միայն քաղինոյի անօրինութեան օգտին համար։ Գուլսենը ուրիշ անուշով փոքրագիր Մենթէ Բաւլ կոչուած է, որովհետեւ խաղամոլութիւնը առաջ իրկրան կը չարամտանուի, սակայն անչուշտ կորսուած դրամները միւսներն համեմատութեամբ չեն։

Հոս այցելող ամէն մէկ Անգլիացի անպատճառ սեղանները մին պիտի այցելէ «մի միայն իր բաղդը փորձելու համար»։ Նպատակին խաղամոլութիւն չէ, չենք կրնար ալ զիրենք մեղադրել, քանի որ հոս ալ կը գտնան իրենց գոյնզգոյն ձիերը, մեռաղէ փոքրիկ ձիերը, զոյս Tin gee-gee կը կոչեն։ Առանք կը դառնան ու կը դառնան, ղոն ասոնցով անհնար հինգ ֆրանքոցներ՝ որ անձրեւի պէս կը սեղան կանայ սեղանին վրայ մինչեւ որ croupier-ին հնչուն ձայնը կը լսուի, — «Rien n'va plus»։ Ասիկա կը չարաճանուի մինչեւ էկս գնչեր, եթէ գրպանի դրամներն մինչեւ այդ ժամուն դիմանայ։

Լոնտոնցիները չատ աղէկ ծովորութիւն մը ունին, այն ալ իրենց տոմսակին երեքուեկ առնելնին է, այնպէս որ Լոնտոն չվարնալ դառնալու վախ չի մնար ալ, եթէ ինչն իսկ վերջին բեռնիին մեռնելու դիմաբարթիւնը գոյնն։

Կիրակի օրը ամէն ոք Մարթ նկնգեցին է, ուր Պէնտիկոստէի տօնին առթիւ «կարմիր պատարագ» կ'ըլլայ։ Եկեղեցին կատարեալ հնութիւն մն է, կրկին կամարներով, սեւ ու ճերմակ նրարուած։

Նստարէնին սիւնն է երկրորդ սեռնալու արժանի բանը։ Այս արձանը կանգնուած է ի յիշատակ Մեծն Նարուէոնի Անգլիա ապատակելու բրած փորձին. բայց կ'երեւայ թէ հոս հանուելուն պէս անպարեւիութիւնը նըշմարիրով «կեցո Տէր»ը դրած է։

Վերադարձը նորէն չատ գեղեցիկ ու խաղաղ օրով մը ըրինք, զուարթ եւ բիսատարդներու խմբակի մը հետ, ամէնքն ալ մէկ մէկ զուարճալի և կամ բրիդիանդէմեան պատմութիւններ ունէին պատմելիք, իրենց՝ երեք օրուան գիշերանական կեանքէն։

* * *

Հիմակ նորէն Լոնտոն դառնանք, ուր մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին՝ փառաւոր ընդունելութիւն մը ընելու համար Ֆրանսայի նախագահին որ գալ ամսուան 6ին հոս կը հասնի։ Ընդհանուր արձակուրդի օր մը ըլլալու չատ կ'աշխատուի կոր. ամէն պարագայի մէջ Սակարանի և դրամատուները գոց պիտի ըլլան։ Ցաղորդ երեկոյին Covent Gardenի Օպերային մէջ ի պատիւ Մ. Լուբէի ներկայացում մը պիտի տրուի ուր մէկ ոսկիէ պակաս տոմսակ պիտի չծախուի։ Ներկայացուելիք խաղը տակաւին որոշուած չէ։

Գրեթէ երկու չաբաթ է անդադար կ'անձրեւէ կոր հոս։ Նախակ որ քանի քանի ձիարշաւի դաշտեր ողողուած են և երեք մեծ ձիարշաւներ՝ դեղչուած։ Անցած երկուշաբթի գիւղէն դարձիս, կէս մղոն չորրն մէջէն ճամբորդութիւն մը ըրի շոգեկառքով, տեղ տեղ ջուրը մինչեւ վեց մատնաչափ բարձրացած էր։

Այս տարի ֆրանսական թատերական դասակը սովորականն չատ փայլուն անցաւ։ Այսօր չորս տարբեր ֆրանսական խումբեր ներկայացումներ կուտան մեծ յաջողութեամբ։ Mme S. Bernhardt, ճոխ ծրագիր մը ունի, իր «Սաֆոյ»ն մինչեւ հիմա տեսածներէս չատ աւելի աղէկ է և բնաւիրին մօտիկ։ Mme J. Hading չատ աւելի սիրեցի «Դամելիադարդ Կին»ին մէջ, քան թէ Սաբա Պէրնարդ։ Սա Կրիկը — ինչ կ'ուզես ըսես — թռիչ է ալ։ Իսկ Mme Jeanne Granier թէեւ անմման է Les Deux Ecolesին մէջ, զոր երկու չաբաթ է չարունակաբար իր ներկայացնէ, բայց խաղը հոմարակ է ինծի համար։

Ամբողջ խաղը երկու տարբեր բնաւորութեանց ուսումնասիրութիւն մըն է։ Տիկին Մարիոն սամանկէն կը բաժնուի անոր անհասասպանութեանը պատճառով։ Շատ չանցներ, ուրիշ մը կը ներկայանայ և ամուսնանալ կ'ուզէ այն կէս-ապրիսի հետ, որ թէեւ բաթի հարուստ և հաստատամիտ, սակայն դեր տարի քրտնելու կարողութեան ձիրքը եղող ժրութիւնն զուրկ է։ Անոնց կինը կ'երկիսի, ինչ ընելը չգիտեր. ասա ալ չատ չի տեւեր։ 6 ամիս իրարմէ բաժնուած ապրելնէն վերջը, կրկին անգամ կ'ամուսնանան և կ'ուսանէն այլեւս վերար չգալ և մեկզմեկու աւելի ներքոմամբ գտնուիլ։

Բան մը հակցամ՝ չիսակ ըսէ. ասոր համար է որ հասարակ կը նկատեմ ես աս խաղը։

Մասամ Ռէժան այդ վիշտը կը սիրի իր ներկայացումներուն չարքը երեք չաբաթուան համար։

* * *

Անցածները Պարոյ Թերթերէն չեմ գիտեր որ՝ էն մէջ կարդացի Հայ գրողի մը Մեղք Արմէնի աղդարարութիւնը որով 900 ռակինոյ օրիորդ մը իրր կին դանալ կը բաղձար։

Pearson's Weekly-ի մէկ ասրօրեակ ազդարարութիւնը միտքս եկաւ որ ապահովաբար հետաքրքրական պիտի գտնէ թէ հայ գրողները և թէ հայ ընթերցողները։

Վերոյիշեալ թերթին ամէնէն աւելի հանակրելի և մտաուսած գրողներէն մին Մր. Վիվիէն Բարթը, որուն գրութիւնները ամէն մարդ յաջողութեամբ կը լսէ,—ինչպէս Մանզումէի ընթերցողները՝ Բասիմինները—։

Մր. Վիվիէն Բարթը որ Մր. Ռի Տպլիսս ծանկանունին տակ պատուրուած է՝ ինքը իբր մրցանակ մեջտեղ դրուած է Թերթին անօրէնութեան կզրմանէ, դէպ Թերթին ընթերցասիրներուն համար։

Ամէնէն առաջ սա պէտք է ըսեմ որ մրցանակ եղող անձը ամէն բարեմասնութիւններով օժտուած ըլլալէ զատ, բարձրանասակ և գեղեցիկ երիտասարդ մ'ալ է։ Ուստի ամէն անձը որ անոր հետ ամանանալու կը փափաքին դրամատան պէտք չունին, հարկ միայն իրենց լուսանկարը, անունին, հասցէին, մասերուն գոյնը, և եթէ չեն քաշուիր և անկեղծ են՝ նաև տարիքնին, այս թերթին զուգորդին հետ միասին պէտք է իրեն զրկեն։ Թերթին անունս թիւնը հետեւանքները կը խոստանայ։ 1. Վճարել հարատեւական ծախքը՝ որ եմէ փոփոխուր կերպով ընել ուզուի՝ չատ սուղի կը նստի։ 2. Վճարել հարուցուցակը բազդաւոր հասնցուին օժանդակ, որքան սուղ ալ որ ըլլայ ան։ 3. Շինել նաև պատկի զգեստը որ ճերմակ անդրկան մետաքսէ պատրաստուած գլխակ ըլլայ և հարսը պիտի կրէ իրական դարդիչ ծաղիկներ։ 4. Հայաստանի մեղրալուսնի օրերուն ըլլալիք բոլոր ծախքերը։ 5. Արեւասարդին մէկ տեսուն զարդար տալ՝ պարզ ի պէտք՝ զգած կիրակի կարենայ դիմանալ իր պատկերի կէսին հետ։ 6. Հարսին ծնողացը նուիրել 25 ռակինի գնքերկ գումար մը։

Հարանեկան թագերը ինքնաշարժ կառքերով ընթանի կրկնոցի, եթէ հարսը ընդունի որ և է ուղղութիւն չունենայ։ Արդէն հաղարաւոր պատկերներ զրկուած են այս անօրինակ մրցումին որ կատակ մը չէ, այլ բացարձակ իրականութիւն մը։ Աւարտիկը պիտի գոցուի յաւարտիկայ Յուլիս Ղին, երբ Մր. Բի Տպլիս վերջապէս հանի օրաշրջանը տալ հանուած սիպար գեղեցիկին համար։ Եւ ալ իմ կողմանէս խոստանամ մը տամ. գրեմ արդիւնքին վրայ։ Զի՞ բաւեր։

Այս լուրը Ամերիկայէն չէ որ կուգայ անոր համար կնաք հաւատալ։

ՍՐՕՐԹՅՄԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

ԳԱՒԱՌԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Գաւառներէն Աշխարհաբար Նարեկ սպանալու համար պէտք է գրկել

1 տարեկան Մանզումէի բամնեգին
3 1/2 գրուշ կազմի ծախք
3 3/4 » փօսթայի ծախք։

Ազգային գրականութենէն եօ, որ սնչնչի կ'զբաղեցնէ տեղական մամուլը, հանելի նորութիւն մը պիտի ըլլայ անշուշտ Հեղինէ Դէմականութիւնը, որուն պատառիկներ հրատարակելով մերթ ընդ մերթ, կը յուսանք հաւակ մը տուած ըլլալ մեր ընթերցողներուն ու բերանփոխ մը միանգամայն։

ՀԵԼԼԷՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԷՄՔԵՐ ԵՒ ՆՄՈՅՇՆԵՐ

Ա.ինքլլէս Փարատքոս հերոսական լեզուներու և դրամատութիւններու տեղեակ չըլլալով՝ ամենոյ ապրեցիներէն բարարոմին զերծ մնացած է։ Թէև Ա-թէնքի Դրական դպրոցին ազակերտած ըլլալով՝ պահ մը ինքն ալ անհաւատ Ռոմանդիկ դրամատութիւնը սկսած է մշակել, սակայն քիչ յետոյ նորէն իր քնանան, ինքնատիպ ընթացքը շարունակած է։ Առանց մասնաւոր ուղղութեան կամ մէթոտի, իր ինքնաբուղխ ներշնչումներուն ու վարուցեան երեւակայութեան հոսանքին միայն հետեւելով, մէջտ ռամկի ճաշակով, գրած է կարդ մը միամիտ սիրերգներ ու մրրիմայոյզ քերթուածներ, որոնք յանախ իր կեանքին դանդաղ դրուագներուն կամ տարիներուն Վրայ կանդրադառնան։

Առանցմէ է իր Գիշատակները, յետատեսակայ ակնարկ մը իր անցեալ կեանքին ու պատրաստած սիրոյն։

«Մ՝հ. . . ահա՛ յաւերժահարութեան քարարը, ահա՛ այն նրբուղին՝ ուր ա՛ՀՆա՛փ անգամներ անիկա ինծի հետ պտտած է, ահա՛ առուակը՝ ուր անոր քայլերը կը կեցնէր, ահաւասիկ անոր սիրական ծառը՝ որուն կրնՇած իրեն կը ապատէի, ոա մեծ եղրեւանին ու ամանի մատուռը՝ ուր կ'երթայինք դանոնի Ոնանի ոգրեմ։ Ո՛չ բնա, գնա՛ գնա մը էլ դիմեսած. ամէն ինչ ասանկանան պէտ թարմ ու ծիծաղն, ժամանակին հետ ան՝ ու ես միայն փոխուած մնք։

«Հո՛ս, այս կիրճին մէջ, սա քարին վրայ էր որ առաջին անգամ ըլլալով ձեռքս սեղմեց, հոս էր որ օր մը միասին լայնք երդ իրեն սիրոյ երգերս կը կարդայի, ան ինծի մտիկ կ'ընէր լուռուած, սրտիցս։ Աւաղ, հովը մեր համբարները, մուսացումը, իմ երգերս առեր, թռուցեր են։ Հոս էր որ անիկա դիս ապահովեց իր սուտ խոստումներով. հո՛ս, որ երբեմն հոգիս ուրախութենէն թրթռաց, հիմա կը սարսռայ ոգալի, անմոռաց յիշատակով մը։

«Վարէն սրինգի մը ժպտուն, խնդալի ձայնը կուգայ։ Փիչ մը անդին, անտառին եղերքը, տուներին զովութեան տակ խանդավառ երջանիկ դեռատի աղջիկ մը նստած է երիտասարդ տղու մը քով։

«Մ՝հ, անիկա՛ ալ այսպէս իմ քովիկս նստած էր. . . ։

«Երիտասարդը անոր ձեռքերը իրենց արեւուծագէն մինչեւ արեւմուտ, անընդհատ աշխատելով հազիւ կրնան հանիլ, օրուան անհրաժեշտ գործերուն եռեւէն։ Գիշերը սակայն ամէն գործ կը դադրի, ամէն պարտականութիւն կը վերջանայ և կ'սկսի հեշտանքի կեանքը՝ որուն մէջ կը լողայ հաւասարապէս անտանելի աշխատութեան բեռին տակ կքած Մարսիլիան բոլանդակ։ Այս պատճառաւ Մարսիլիոյ կեանքին մէջ ամէնէն մեծ տեղը կը բռնեն, գիշերային դէսուավայրերը, գազինոները, երգեցիկ սրճարանները, ճաշարանները, թատրոնները՝ որոնք ցերեկուընկ աւելի պայծառ լոյսով մը կ'ողողուին՝ ցուցադրելով հրապուրիչ առաւելութիւնը ֆրանսական ճաշակին ու մանաւանդ օտարականներէ դրամ քաշելու մարսիլիական խորամանկութեանը։

Այս դէսուավայրերուն բոլորն ալ, լեւ լեցուն կ'ըլլան ամէն գիշեր, բայց միշտ միւսներուն դէմքերը չեն որ կը տեսնուին. օրը նոր, ուրիշներ օտարականը նոր՝ որոնք յաճախ նուիրական նպատակներով ճամբայ կ'ելլան իրենց ծննդավայրերէն, եւրոպական մեծ կեդրոններու մէջ իրենց արհեստը կամ վաճառականութիւնը կամ հմտութիւնը զարգացնելով միայն վերադառնալու համար, բայց Մարսիլիան կը կապէ, կը կաչանդէ աչքն ու ձեռքը անոնց մեծագոյն մասին՝ որոնք իրենց նպատակին յատկացուելիք դրամները չտեսութեամբ կ'սկսին ապառել՝ այս չարաղանց գեղիս կեանքին գիշերային հաճոյքներուն։ Եւ անդամ մը գեղեցիկութեան ցանցին բռնուելէ ետք, այլեւս դժուար կ'ըլլայ իրենց ազատումը՝ ուրիշ քանի փրկուելու ճիգ ընեն, նոյնչափ կը մարձուին աւելի խորը և վերջապէս գեռ Բարիզի երեսը չտեսած, Լոնտոնի վրայ չկորցած ,Մարսիլիոյ մէջ իսկ կ'ապառնն իրենց հարստութիւնը, առաջ հացի կարօտ մնալով այս սոսկալի ու անդութ միջավայրին մէջ, ուր անգործներու, անօթիներու, խաղուած լեգէոն մը կը վխտայ չարուեստակ և ոչ ոք կը գիշնէի օգնութիւն մը ընել անոնց մէջէն, վանալով որ իր բարեսրտութիւնը կը տարաձայնուի և դատարկապորտներուն ամէնքն ալ վրան կը խուժեն։

Անհատական այդպիսի միջավայրի մը մէջ էր ուր կը գտնուէր Պետրոս գիշերուան ժամ 2ին անօթի ծարաւ, առանց դրամոյ սանթիմ մը ունենալու։ Օթեկ տը Ֆրանսի ծառային յայտնութիւնը սարսափահար ըրած էր զինք, որ գնաց հասարակաց նստարանները մէկուն վրայ ինկաւ այս տաժանագին վայրենանին ազդեցութենէն չանթահարուելու համար։

Ցուսահատութիւնը իր ամբողջ արհաւրոտ գլխերը ուր ճաչելէ ետք Օր. Շարամոլի հետ, վատաբար թմրեցընելով դայն գողցաւ անոր պատիւը, հարատութիւնն ու ազատն։

Այսպէս մերթ կը քալէր Պետրոս և մերթ ալ ընելիքին վրայ ալէկ խորհելու և ժամանակ վատնելու դիտումով կանգ կ'առնէր զբօսարաններու հսկայ ապակեներկերուն առջեւ, որոնց մէջ եռեւեռելով բաղմութեան հեշտագին կեանքն ու լոյսի առատ տարածութեան տակ արտասալով հրապոյրները կը դիտեցնէին գինք պարզապէս։

Մէն հիմա ինչո՞ւ պիտի ընէր այս տեղուանքը, եթէ քանդրնիզ հաղար ոսկիի ահագին հարստութիւնը դրպանը դտնուէր։ Արդարեւ գրպանը թեթեւ էր թէեւ, սակայն ոչ ոք գիտէր ներքինը և հաղուստներուն կանոնաւորութենէն դատելով կը ժպտէին երեսին փոզոյի մայթերուն վրայ վիտացող ինքնասարոյց կիները։ Գեղեցիկ սեռին կողմէ իրեն մատուցուած այս յարգանքներ աւելի եւս կը ծակէին սիրտը որ կը կրնայատակէր ծանրութիւնը վիշտին։

Ոստիկանատուն երթալով հանդերձ, աչքովը որս մը կը փնտռէր Պետրոս որպէս զի գէթ այն գիշերը անցնելիք տեղ մը գտնայ և թէեւ չատ մը աւերներ կը ներկայանային, բայց յանդգնութիւնը չէր կրնար առաջ տանիլ առուսան տեղի ունենալիք տեսարանները, երեւակայելով։ Պահ մը խորհեցաւ քսակ մը կամ ժամացոյց մը և կամ ս և է արժէքաւոր առարկայ մը չորթել, քանի որ այդչափ հոմ բազմութեան մէջ դիւրութեամբ կրնար կորսուիլ հետքը, ժամի մը չափ միտք յոգնեցուց, աչ ու ձախ յաձեցաւ երթեւեկողներուն չուրջ և երկար սիրամաչուքէ հաք հասկցաւ որ ան ալ իր դործը չէր արհեստի տեսակէտով։ Թէև բարոյական արգելք մը չէր զգար, սակէ աւելի սորին ոճիրներն ալ գործելու։

Ժամերը կը սահէին, գիշերը կը յառաջանար և Պետրոս որ առաջին անգամ կ'անցնէր թափառականի կանոնը, առջի վայրենանիներու խեղդող յուսահատութիւնը չէր զգար կարծես։ Արդարեւ այդչափ անակնկալ ու մեծ հարուած մը որ ամբողջ էութիւնը ջախջախել կ'սպառնար, թէև չէր կրնար մէկ քանի ժամուան մէջ կորսնցնել իր ազդեցութիւնը, բայց համեմատաբար թեթեւցած էր և Պետրոս որ կը կարծէր թէ այն գիշերը անցընելու համար չատ պիտի տառապէր, հիմա տեսնելով որ փողոցներու վրայ դեգերելով ալ կարելի է դիշերել, մասամբ սիրեցած կ'զգար զինք։

(Շարունակելի)

ներուն մէջ առած է ու կը խօսի...՝ ես գիտեմ, կը դուշակեմ թէ ինչէր կ'ըսէ անոր։ Որովհետեւ ան որ սիրած է, ան միայն կրնայ զրպլ, հակնալ թէ ինչ է պաշտելի ձեւը մը բռնել, կցկտուր բաներ ճկեկել, որ արտէն կը բղխին ու չեն կրնար չրխուռնքներէն դուրս պոռթիլ։ Զդայի, գիտցայ թէ որչափ քաղցր է սիրառարի ակռաին վրայ հակած պատեպի, աղուոր գլուխի մը բեռը, բայց ամիսներ, գիտցայ, սովրեցայ միանգամայն թէ ամէն ինչ սուտ է և վաղանցուկ...։ Սուտ, ինչո՞. համար սիրս անոր հետ թաղեցի, ինչո՞. մոմս սուտ կուռքի մը առջեւ վառեցի։

«...Որչափ դատն է տպորիլ սէրով մը՝ զոր քիչ յետոյ պիտի սոսկալունք մոռնալ ու արհամարհել...»։

Փարաքոս, իր երիտասարդ տարիքին մէջ ծայրայեղօրէն չուայլ, զգայնոտ, ամբոխաբէր ըլլալուն չատ անգամներ գլուխը պատրանքի քարին զարկած է, թերեւս ատոր համար է որ մերթ ընդ մերթ, կանքէն զզուած, դառնացած իր յոյսի ու ժամիսի խանդավառ նախերգանքով սկսած քերթուածները պատրանքի ու մելամաղձութեան լայնքով մը կը վերջանան։ Ցաւսահատ վայրկեաններու մէջ յաճախ ինքն իր ոխերը, թախուառած կայութեան վրայ կուլայ.

«...Ըսէ՛ ինծի, ո՞վ անցորդ գեղատ'կ, ո՞ւր կ'երթաս այսպէս հեծելով արտասուքին, անդուլ, անդադար կը վազես, արդեօք գիտե՞ս թէ ճակատագիրդ ուր կը տանի քու բիւրեղեայ ալիքներդ։

Թո՛ղ տուր ինձ ըսեմ, սիրելի գեղատ'կ, որ դուն անդունդէ մը կուգաս ու նորէն դէպի անդունդը կ'երթաս։

Նայէ՛, թէեւ աչքդ չունիս, նայէ՛ չորս կողմդ, ոսոգած ծաղիկներուդ, երկրիս գեղեցկութեան ու երկնքի վեհութեան, գեղ չանհետացած։ Հոսէ՛ դանդաղօրէն, մի՛ չտապեր, դեռ ակնածելով երնրքէն որ ջուրերուդ հետ կ'առնես կը տանիս։

«Ըսէ՛ ինծի, գեղատ'կ, ո՞ւր է քու աղբերակդ, ո՞ր ամպերը քեզ ստեղծեցին, քեզ տուին այս մշտահոս ալիքները։ Ա՜հ, դուն ալ մարդուն, ինծի կը նմանիս։ Բայց ես քեզմէ չատ առաջ հատայ, կ'ուզեմ ալիքներուդ մէջ նետուելով Լեթէի ջուրէն խմել, քու ծոցիդ մէջ մարել զիս վառող, տպաւող սիրոյ անչէջ կրակը...։

«Այսպէս խօսելով, աչքերը արտասուաթաթաւ, դժբաղդ քանատեղծ մը կը հեծէր գետափը կիցած, քանատեղծ մը՝ որ չատ սիրեց եւ որ ատ'ղ փոխադարձաբար չսիրուեցաւ։ Այնչա՛փ ալիքներուն նայեցաւ ու լացաւ որ ամէն ինչ մոռցած յանկարծ ինքզինքը հեղեղի գերեզմանին մէջ նետեց, անհետացաւ։

Ալիքները առին տարին հէք երիտասարդ բանատեղծը և անդունդն ալ ալիքները...»։

Այսու հանդերձ Փարաքոս յարատեւ ծիծաղն ալ կը սիրէր։ Իր երեմնակի Ամերամաղեռոս վայրկեաններուն գրած այսպիսի թաղծալի, յուզիչ տողերէն զատ երգիծական գրգռիչ տողեր ալ գրած է։ Իր բոլոր նեղնչումներու ապաւորութիւնները բուռն, վանցուկ և փոխոնական են իր կեանքին ու սիրելի Ցոնիսանին պէս, որուն հծծիւնները ի՛նքնաթար յանախ մոլի ընել այն սեպ ու ամայի քարափներուն վրայէն, որոնց տարերուն տակ ալիքները կուգային փչրիլ ու հեծել մերթ ահեղազոյ, մերթ նուազուն, լալագին։

ՄԱՆՈՒԿ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՄԵՏՐՈՊՈԼԻՏԸ

Անարժան կղերական մը ալ Պելկրատի Լոնտկենոս մետրապոլիտը եղած է Սերպոյ վերջին դէպքերուն մէջ։ Այս այն մետրապոլիտն է որ սերպ պիտուորներուն առջեւ խնկարկելով, հաստատամտութեան երդում առած էր անոնցմէ հանդուցեալ թագաւորին համար, որուն մահուան երկրորդ օրը տակաւին, Պելկրատի մայր եկեղեցիին մէջ իր սքեմին անվայել արարք ցոյց տալով, եղեռնագործները դրուատեց։ «Նարօտնի Լիսթի» սերպ կարեւոր թերթը կը պախարակէ մետրապոլիտին վարմունքը, անարժան կը համարէ զայն եկեղեցականութեան, և կը պահանջէ որ ակէց վերջ արդիլուի իրեն ո և է եկեղեցիի մէջ մնալը։ Այդ մետրապոլիտը եղած է հանգուցեալ թագաւորին մերձաւոր և ապա խոստովանահայրը։

Պերլինի մէջ երթալով կ'աւելնայ յուզումը Սերպոյ կացութեան մասին։ Բոլոր պաշտօնական թերթերը կը զբաղին եղեռնագործներուն պատիժին խնդրով։ «Բօսթ» կառավարական թերթը կ'ըսէ որ, եթէ Սերպոյ մէջ չպատժուին մարդասպանները, տարակոյս չկայ որ Պելկրատի տաճարին հեղինակները քաղաքակիրթ աշխարհին համար հասարակ մարդասպաններէ բնաւ տարբերութիւն չունին։

** Աւստրիամաճառ բանաձեւին մէջ զինուորական կրթութիւն ստացող բազմաթիւ սերպ սպաները պիտի պարտաւորուին թողուլ այդ բանակը, որովհետեւ Պիւկրատի դէպքերէն ի վեր, աւստրիամաճառ սպաները չատ պաղ կը վարուին անոնց հետ։ Սերպ սպաները այս մասին դիտողութիւն ըրին Աւստրիոյ պատերազմական նախարարին, որ սակայն իրաւունք տուաւ աւստրիամաճառ սպաներուն։

** Ժընէվ զրկուած Բօրովիչ, Լոսիչ և Կրուիչ սերպ սպաներուն սատիճանի բարձրացումները չընդունուեցան սերպ նախարարաց խորհուրդին կողմէ։

** «Լօսիչ Զայթունի» դերման թերթը Պելկրատէ կ'իմանայ թէ հանգուցեալ Ալեքսանտր թագաւորին թուղթերուն մէջ կը գտնուին քանի մը տուներ, Իրէն և Տրակա թագուհիին մէջ փոխանակուած։ Թագաւորը կանոնաւորապէս Տրակա թագուհիին կը հաղորդէր նախարարներուն, դիւանագէտներուն կամ պատուիրակներուն հետ իր ունեցած խօսակցութիւնները, եւ թագուհին յաճախ ինք կը թելադրէր պատասխանները։ Գտնուած են թագաւորին և թագուհիին նամակները, իրենց ամուսնութենէն առաջ, ինչպէս նաեւ Մելան թագաւորին և Նատալի թագուհիին նամակները, վերջապէս դիւանագիտական ուրիշ կարեւոր թուղթեր։

** Լոնտոնի սերպական դեսպան Մ. Միսիովիչ Սերպոյ առժամեայ վարչութեան հանդէպ անզլ. կառավարութեան բռնած ընթացքին վրայ խօսելով, յայտարարեց.— «Պելկրատի դէպքէն ի վեր անգլ. կառավարութեան հետ իմ յարաբերութիւններս չատ դժուարացած են։ Նախարարներուն հետ անպաշտօն կերպով միայն կը տեսակցիմ»։

** Ֆրանց Եօզէֆ կայսր հեռուհալ հեռագրով պատասխանեց Բիթէր Բարանովիչ Թագաւորին, որ իր Սերպոյ գահը բարձրանալը ծանուցած էր Ն. Վեհափառութեան.— «Պաշտօնապէս խնամալով որ Ձեր Վեհափառութիւնը Սերպոյ գահը բարձրացած է, ուրախ եմ Ցիրեսելով բոլոր այն մաղթանքները զոր կ'ընեմ ձեր և ձեր ժողովուրդին երջանկութեան համար։

«ՖՐԱՆՑ-ԵՈԶԷՖ»

** Վեհ. Վիլհէլմ կայսր եւս հեռագրով շնորհաւորեց Վեհ. Բեթէր Ա. Քարանովիչիը, իբրեւ թագաւոր Սերպիոյ։

Մ. ԼՈՒՊՊ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ. — Լոնտոնի թագաւոր Էտուարդ Ա-ին մարմնոյն գնալ աչքէ անցնելու անհամբերութիւն զարթնած քաղաքացիներ։ Ն. Վեհափառութիւնն չատ դոհ մնաց և չնորհաւորեց պալատին հոգող սենեկապետ լորտը։ Գալլէսի իշխանը և իշխանուհին, Բանենբէի դուքսը և դքսուհին եւս ներկայ պիտի ըլլան Լուպպ նախագահին ընդունելութեան Լոնտոնի Բաղաքապետարանին մէջ։ Սրբազան ընտանիքին մեւս անդամները եւս ներկայ պիտի ըլլան այս արարողութեան։ Այս պատուոյ Շերտէսի մէջ հանախմբուած ուրիշ թագորդիներու տորմիկը Ցուլիս 6-ին Տուվր պիտի մեկնի դիմաւորելու Լուպպ նախագահը։ Հոն հանախմբուած պիտի ըլլան արդէն ըրնտանական ծովերքներուն և Մանչի անգլիական նաւատորմիղները, նաեւ յաճախուներուն տորմիղը։

** Բարի լուր մը այն Լոնտոնցի պաշտօնատարներուն համար որոնք պաշտօն պիտի ունենան Մ. Լուպպի ծառայելու Լոնտոնի մէջ անոր կարճ այցելութեան միջոցին։ Նախագահը ոտկի և արծաթի ժամացոյցներ ապորդած է անոնց նուէր տալու համար։ Ժամացոյցները պիտի կրեն Ֆրանսական Հանրապետութեան սկզբնատառերը ձիթենիի ճիւղով մը չրջապատուած։ Յատուկ պետական ժամագործ մը այս միջոցին ատոնց չնորհեսամբ կը զբաղի։

ՎԻՎՀԵԼՄ կայսր ներկայ եղաւ Բիւլի մէջ ամերիկեան դեսպանին կողմէ տրուած հանդիսական հաղորդութիւնի։ Ներկայ էին նաեւ Հայնրիհ իշխան, Կոմս Պիւլով, Ծովակալ Թիրբից, ամերիկեան նաւատորմիղի ծովակալն ու սպաները։ Վիլհէլմ կայսրն ու ամերիկեան դեսպանը ջերմագին բաժակաճառեր փոխանակեցին։

** Վիլհէլմ կայսր հեռագիր մը ուղղեց Ռուզվէլդ նախագահին, ծանուցանելով թէ ամերիկեան մարտանաւին Բիլ այցելութեան առթիւ, տարիթ ունենայ հրամայոր չնորհաւորելու, մարտանաւին արտասովոր դերազանցութեան և իր քաջարի նաւաստիներուն կորովի կեցուածքին համար։

ԲԱՄՊԱԿԻ ԱՌՈՒՏՈՒՐԸ. — Մանչէսթրը քաղաքը —ազատ փոխանակութեան մեծ պաշտպանը— առեւտրական կարեւոր ճգնաժամէ մը կ'անցնի այս պահուս, նախնական նիւթերուն քիչութեան և աղութեան հետեւանքով. բամբակի հիւսուածներու ճարտարարուեստին Սէնտիքաներու Դաշնակցութիւնը համաձողով մը գումարեց Մանչէսթրի մէջ։ 300 պատուիրակները որոշեցին միաձայնութեամբ իրենց գործատեղները գոցել չարաթը երեք օր։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Լոնտոնի դերման դեսպանը Շօրնչիփը գնաց արքայական վիշապաղօրքերուն առաջին զօրագունդին, որուն պատուակալ գնդապետն է Վիլհելմ Բ., յանձնելու պատկ մը Վախերլոյի ճակատամարտին տարեդարձին առթիւ։ Այս պատկը, որ ասկի թերթերէ չնուռած է, կը կրէ սա բառերը. «Վախերլօ 1815 Յունիս 1903», և զարդարուած է արքայական թագով և վերտառութեամբ։ Զօրագունդին պետը, լորտ Պէյլիսկ, քանի մը բառով չնորհակալութիւն յայտնեց դեսպանին և երեք անգամ կեցցէ գոչեց ի պատիւ Վիլհէլմ Բ.-ի։ Գերման կայսրը ամէն տարի այս նուէրը կ'ընէր, բայց երեք տարիէ ի վեր ընդհատուած էր Հարաւ-արիւնեան պատերազմին ատեն։ Այս տարի կայսրը նորէն սկսաւ։

ԺԱՆԵԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ. — Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը օրէնք մը քուէարկեց, որով դպրոցներու մէջ պարտաւորիչ կ'ըլայ Ժանեկալնութիւնը։ Այս առթիւ չանեկան է յիշեցնել մեր ընթերցողներուն թէ ժանեկալնոց ամենէն դիզեցիկ հաւաքածուներուն մէջ կը յիշատակուի Անգլիոյ թագուհիին հաւաքածոն, որ 1 միլիոն 875,000 ֆր. կ'արժէ, և Կալլէսի իշխանուհիին հաւաքածոն, որ 1 միլիոն 250,800 ֆր. կ'արժէ։ Լօյէնի կայսրուհիին հաւաքածոն, որ, ի մէջ այլոց, ուսի ժանեկ մը, որուն մէջերը 125,000 ֆր. կ'արժէ։ Ամէրոր և Վանսբրպիլի ընտանիքներուն հաւաքածոները, որոնք կ'արժեն 1 միլիոն 500,000 ֆր. և 2 միլիոն 500,000 ֆր. և վերջապէս Պալլին հաւաքածոն որ ամէնուն մէջ ամենէն զիզեցիկն է, և 5 միլիոն ֆր.-էն աւելի կ'արժէ։

ԿԼԻՄԱՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ...—Լոնտոնէ հետեւեալը կը գրեն.— «70 ժամ տեւող հեղեղման անձրեւ մը սովորական բան չէ մեր երկիրներուն մէջ։ Նոյն իսկ Անգլիոյ մէջ, ուր չատ կ'անձրեւէ, և Անգլիացիք սա՛ առածը հնարած են. «Երբ օդը գեղեցիկ է, հովանոց առէք, երբ կ'անձրեւէ ուղղեցեղ պէս ըրէք։» Շաբթ-կէս օրին անձրեւը սկսաւ տեղալ անսովոր ուժգնութեամբ և առանց ամենափոքր ընդհատումի չարունակեց մինչեւ Բ.-դիշեր։ Կէս գիշերին դադրեցաւ։ Հետեւաբար երկու-քսանկէս օր փոքրիկ ջրհեղեղ մը ունեցանք։ Ասկա անախորժ ըլլալէ զատ, ծանր անպատեհութիւններ ալ ունեցաւ։ Մայրաքաղաքին երկաթուղիի քանի մը ցած մասերը ջուրին տակ թաղուեցան և կառախուսիներուն չրջագայութիւնը դադրեցաւ։ Թէմզիզ գետին աջ կողմի թաղերուն մէջ ամբողջ փողոցներ ողողուեցան և չատ տուներու նկուղները ջուրով լեցուեցան։ Թէմզիզի ջուրերը անապին կերպով չատցան, և Լոնտոնի չրջակայքը մօտակայ դաշտերուն մէջ տարածուեցան։ Գիւղերուն մէջ պատուղները բոլորովին ջնջուեցան, թէեւ գեանասնանոցները և չոր խոտի հունձքերը ազատուած են։ Սկովտոյ մէջ ձմեռուան պէս ցուրտ կ'ընէ, և կեղրմանական բարձրանգամներուն վրայ մինչ կայ։ Զիրն Յունիսի վերջերուն։ Երկար տարիներէ ի վեր ասանկ բան տեսնուած չէր։ Լոնտոնի մէջ ալ անցեալ չարթու և մինչեւ այսօր սառոիկ ցուրտ կ'ընէ, և Լոնտոնցիք իրենց երիկունները կ'անցընեն կրակի քով, Նոյ-էն Դեկտ.-ին եղածին պէս։ Այսօր անձրեւը դադրեցաւ և արեւը նոյն իսկ կրցաւ ցուցնել իր ճառագայթներէն մէկ քանին, բայց երկինքը ամպոտ կը մնայ, օդաչափը միշտ վար է։ Անցեալ ամբողջ չարթուն, Լոնտոնեան վաճառականութիւնը նոր սարսնապ մը կրեց, որովհետեւ մթերանոցները պարապ էին, ոչ ոք կ'ելնէր փողոցները»։

ԷՐԻԿ ՄԱՐԴԻԿՆԵՐՈՒ ԴԻՄ.— Անթնդի բարձր դասու ընկերութեան վերաբերեալ երեսուն օրիորդներ դաշնակցութիւն մը հիմնեցին ամուսնութեան դէմ։ Դաշնադրութեան կանոնադրութիւնը դաղտնի պահուած է։ Զի գիտցուիր թէ այդ դեղանի օրիորդները ինչ չարիք տեսեր են էրիկ մարդիկներէն։ Արդեօք Արիստոտիանէսի «Կիներուն Ժողովը»կատակերգութենէն ազդուեր են։ Դաշնակցութեան գոյութիւնը երեւան եկաւ յայտարարութենէն օրիորդի մը, որ լաւ դիրքի տէր երիտասարդի մը հետ նշանուած ըլլալով, օրէ օր կը յետաձգէր ամուսնութիւնը և այս ձգձգումներէն վերջապէս ինքն ալ յուսահատելով, խոստովանեցաւ թէ երդում ըրած է չամուսնանալ։ Կ'երեւի թէ այս այրուուհիները մեծ բրօբանատա կ'ընեն Աթէնքի օրիորդներն ալ իրենց կարծիքին բերելու նպատակաւ, և կ'աշխատին զանոնք իրենց միացնել էրիկներուն դէմ իրենց ատելութեան մէջ։ Էրիկներն ալ Աթէնքի մէջ չատ իրար անցած են այս տարօրինակ յայտարարութեան դէմ։ Բայց ապահովեցան թէ կիները առանց էրիկ մարդու չեն կրնար ըլլալ, ինչպէս կ'երեւի նոյն իսկ Աբիստոփանէսի նոյն կատակերգութենէն, որուն մէջ Ամազոնները վերջապէս կը յաղթահարուին Թէսէոսէն և Լիսիստրատէն։

ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԱԾ ՏԵՂԱԿԱԼԸ—Ի մօտոյ իտալական դատարանները պիտի հրաւիրուին վճռեսալ ատեան մը վրայ, որ տեղի ունեցաւ Պարիզի (Իտալիա) մէջ անցեալ ձմեռ և մեծ յուզում առաջ բերաւ։ Տեղական Մատնիչ Զինասանի արշաւանքէն դարձին Պարիզի մօտ ամարանոց մը գնելով, հոն հասատուեցաւ իր կնոջ հետ։ Եօթը ամիս առաջ առատ մը չատ կանուխ հրաշէնի պայթում մը լսուեցաւ ամարանոցին մէջ։ Զայնը եկած էր Մատնիչ ամուսիններուն սենեակէն. սպասուհին և պարտիզպանը վազեցին և սենեակ մտնելով տեսան տեղական ակոցներէն մաս, ուր փաստած էր իր կինը։ Տեղականը յայտարարեց թէ անձնասպան եղած էր։ Դիակները բէվոլվէր մը կար։ Բարձին տակ գտնուեցաւ տոմս մը, որուն մէջ Տիկին Մատնիչ կը յայտնէր թէ, խղճահարութենէն տանջուած վերջ կատար իր կեանքին։ Սակայն հարցաքննուած անձերուն, տեղականին բռնած դիրքին և նոյն իսկ տոմսին դրութեան մէջ ինչ ինչ հակասութիւններ կտեսած արթնցուցին դատաւորներուն մտքին մէջ, և ամուսինը ձերբակալուեցաւ։ Նախնական երկար հարցաքննութիւնէ մը, և գնդակին ուղղութեան և դիրքին վրայ մանրակրկիտ քննութիւններէն վերջ, արդարութիւնը համոզում գոյացուց թէ տեղական Մատնիչ ինքն սպանած է իր կինը, որուն գիրը կեղծած էր գրելու համար տոմսը որպէս զի անձնասպանութիւնը հաւատալի ընէ։ Առաջին հարցաքննութեան միջոցին Մատնիչ բռած էր թէ, պայմանի պահուն զարդասենեակի մէջ կը գտնուէր ինքը, և իր կնոջ քով վարկեց հագի առած ժամանակը։ Բայց ակնատեսներու վկայութիւնը տարբեր կերպով պարզեց խնդիրը։ Հետեւաբար ամբաստանութիւնները խիստ ծանր են Մատնիչի համար։ Կը յուսացուի թէ Թրանիի վերաքննիչ ատեանը քան օրէն պիտի տայ իր վճիռը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 27 Յունիս. — Կը կարծուի թէ Ֆրանսայի դեսպանը այս իրիկուն հոս պիտի հանի։

ԲԱՐԻԶ.— Նիւ-Եորքէն կը ծանուցուի թէ, ամերիկացի ելեքտրադէտ մը, Մ. Ֆորթէր, գործիք մը հնարած է, որով պիտի կրնայ կարել անթել հեռագրի միջոցաւ զրկուած հեռագիրները։ Կը հաստատէ արդէն մէկէ աւելի պատգամագիրներ գրաւած ըլլալը։

—Կ'ասպահովցուի թէ համաձայնութիւն մը տարբերուած է Մ. Բիէլոսն Մոռկանի և Ֆրանսական Թրանսատլանթիք ընկերութեան միջև, որով այս վերջինը պիտի մասնակցի ծովային թըրքերին։

—Մերակոյտին մէջ Մ. Մ. Բլէմանոս և Վալտէք-Ռուսս(?) դէմ կեցան Եբեսփ. Ժողովին մէջ երէկ քուէարկուած՝ կանոնց միաբանակից ընկերութիւններու ուսուցանելու արտօնութիւնը մերժելու ծրագրին։

ԱԹԷՆՔ.— Մ. Թէոթօքիս այսօր թագաւորին մատոյց նոր դահլիճին անդամներուն ցանկը։ Մ. Թէոդոքիս, վարչապետ և արտաքին գործոց նախարար։ Մ. Սիմարուլոս՝ եկեղեցական, Մ. Բալօկէրօքուլոս՝ ներքին, Մ. Լէվիտէս՝ դատական, Մ. Սթէֆանոպուլոս՝ հանրային կրթութեան, Մ. Լօմպատոս՝ ծովային։ Երեսփ. Ժողովին նախագահ Մ. Ռալլի իր հրաժարականը տուաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կոմս Խիւն-Հէտէրվարի այսօր կայսր ներկայացաւ նոր դահլիճին ցուցակը զոր կայսրը վաւերացուց։

Մ. Մ. Լուքաս, որ Տարանեի, որ Վլասսիքս, Լանկ և Բլօս, հին դահլիճին եղեռական, երկրագործական, կրօնական, առեւտրական, դատական նախարարները, իրենց պաշտօնները պիտի պահեն։ Կոմս Խիւն-Հէտէրվարի Խորհրդարանին նախագահութեան և ներքին գործոց նախարարի պաշտօնը ունի։ Բօլսավարի զօրավարը ազգայնական պաշտպանութեան՝ նախարար և կոմս Թօմասիքս ալ Խրուազիոյ դեսպան պիտի անուանուին։

ՎԱՇԻՆԿԹՐՆ.—Ռուզվէլդ նախագահը պատասխանելով Վիլհէլմ կայսր «Բիրսէյճ» ամերիկեան մարտանաւին ըրած այցելութեանը առթիւ քաջալերական հեռագրին, չնորհաւորութիւն յայտնեց և ըսաւ թէ Մ. Նահանգաց հանդէպ՝ բարեացակամական և բարեկամական այս նշանները զինքը խորապէս յուզեցին։ Մ. Ռուզվէլդ չատ սիրալիր տողերով կը վերջացնէ իր չնորհակալութիւնը կայսր կողմէ արտայայտուած զգացումներուն համապատասխան կերպով։

ՊԷՌՆ.— Բիզ-Պլաս լեռնէն թնկող ձիւնազանտի մը հետեւանքով երեք անձեր սպանուեցան, երկու հոգի ծանրապէս և երեք հոգի ալ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Զոհերը բրօգէսէօրներ և աշակերտներ են արտաքէ հոն գացած էին արշաւելու և որմնցմէ 10 հոգի ապառած են։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

(1903 Յունիս 14/27 Շաբաթ)

ՑՈՐԵՆ

Սէրթ էքսթրա, օխան	40 փր.
» միջին տեսակ »	36-38 »
Ճերմակ Ս. լիպրայէն պակաս	7 գր.
» Բ. »	— »
Մախլութ Վատն) »	8¼-8½ »
» (հոռաբոլ) »	9½ »

Այսօր ժամանեց 5 վագոն ցորեն Անատոլ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	74 գր.
» » Բ. և Գ. »	71-73 »

ԹԵՓ

Օխան 17 փարա։

ԳԱՐԻ

Ադէկ տեսակը	12-12½ գրչ. գրիւը
Երկրորդ »	11¼ »

ՄԻՍԻՐ

Օխան 31-32 փարա։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

ԲԵՐԱՅԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ինչպէս ծանուցած էինք, Ս. Պատրիարք Հայրը չարաթ իրիկուն Բերայի գերեզմանատան եկեղեցին երթալով, նախագահեց իրիկուան արարողութիւնները ու յետոյ վերադարձաւ իր բնակարանը։

Երէկ առաւօտ կանուխ Ն. Սրբազնութիւնը իջաւ Գիւղէն, որ հեղինէ կը լեցուէր մայրաքաղաքիս ամէն թաղերէ հաւատացեալ խուռն երկրպագութիւնով մը։ Գերեզմանատան այս անգամ եկեղեցին ուր առաջին անգամ ըլլալով կուգար պատարագել Ս. Պատրիարք Հայրը, չքեղացէս զարդարուած էր։

Ժամը մէկուկէսին հնչեց պատարագի զանգակը։ Եկեղեցիին ներքը ու դուրսը, ու մանաւանդ գերեզմանատունին մէջ խռնուած ժողովուրդին ոգեւորութիւնը անլուր էր։ Պատարագական թափորը չատ դժուարաբեր ըրաւ մանել տաճարէն, որ նեղ կուգար բոլորովին, քրմանքներու մէջ թափուած հաւատացեալներուն։ Ս. Պատրիարք Հօր կը սպասաւորէին Տ. Տ. Բարգէն, Տիրայր, Մարկոս Մ. Վրդ.-ները ու Բերայի քահանաները։ Երգեցիկ մանուկներ, առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Ճիվանեան Ռուբէն էֆ.-ի չատ յուզիչ կերպով կ'երգէին եկեղեցական գեղեցիկ մեղեդիները, որոնք հաճոյքով լսուեցան հակառակ օդին անտանելի տաքութեան։

ԳԱՌՈՅԸ

Ճաշու Դիրքէն հաքը, Ս. Պատրիարք Հայրը ընտրան առնելով իրեն «Ցիեեցեկ զառաջնորդս ձեր» առաքելական պատգամը, ամփոփ և գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ իրեն յատուկ պերճախօսութիւնով։ Էջմիածնայ Մայր Աթոռին 1600ամեակը մէջ բերելով, մեր պարտականութիւնն է, ըսաւ, յիշել նաեւ անոնք որոնք այդ Աթոռին վրայ բարձրացան, ու իրենց կարողութեան համեմատ, աշխատեցան, տքնեցան, եկեղեցիին բարեբաւումին և պայծառութեանը համար։ Եթէ մեր եկեղեցին իր դարուց ի դարս տեւողութիւնովը պաշտպան հանդիսացաւ Հաւատքի ջերմ զգացումներու հաւատացեալներուն դէմ, մեր կաթողիկոսներն ալ, որոնք Էջմիածնայ Մայր-Աթոռը բարձրացան հեղինէ, ամէն ջանք չխնայեցին անոր նուիրականութիւնը անաղարտ պահելու համար։ Հետեւաբար, մեր պարտականութիւններէն մէկն է զանոնք յիշել ու զանոնք օրինակ բերել մեզի։ Տարակոյս չկայ թէ անկարելի է հոս բոլոր կաթողիկոսներուն պատմութիւնը ընել, քանի որ ամբողջ 16 դարերու պատմութիւն է այն։ Ա-նոնց մէջ նշանաւորներ եղան անոնք որոնք իրենց մատենագրական յիշատակներով, հովուական աշխատութիւններով ամէնէն աւելի համբաւ ու պատիւ չահեցան։ Իսկ թէ ինչո՞ւ այս պզտիկ մատուռին մէջ մասնաւոր յիշատակութիւնը այդ երանաշնորհ Հայրապետներուն, դիւրին է ըմբռնել, քանի որ հոս, այս մատուռին քովը գերեզմանատունին մէջ թաղուած է մէկը այն հոյակապ կաթողիկոսներէն, որ ՅԱԿՈԲ Դ. ԶՈՒՂԱՅԵՑԻ կը կոչուի։

1655ին հայրապետական Աթոռը բարձրացած, քսանչորսնդ տարիէ աւելի կը պաշտօնավարէ իբրեւ հայրապետ և նշանաւոր կը հանդիսանայ նախ՝ ՇԻՆԱՐարի և Հոգեւոր Հայր Հայ ժողովրդեան համաբաւով։ Էջմիածնայ մայր տաճարին վրան և չուրջը՝ այն վառաւոր նորոգութիւնը որ Մովսէս Տաթեւացիին կը սկսի և անոր յաջորդին Փիլիպպոսի կողմէ կը չարունակուի, կ'աւարտի Յակոբ Զուղայեցիի օրով։ Տաճարին այս նորոգութիւնը, զանգակատան մը ի հիմանէ կառուցումը, ու տաճարին կալուածներուն պաշտպանութիւնը՝ անջիջ թողուցին Յակոբի անունը մեր սրտերուն մէջ։ Ամենէն աւելի նշանաւոր գործը սակայն զոր բրաւ Յակոբ Զուղայեցի, եկեղեցական գիրքերու, շարականներու տպագրութեան գործին մէջ, իր ունեցած մեծ գործունէութիւնը եղաւ։ Ցայսմէ է թէ տպագրական գիրքերն առաջ այդ Ս. Գիրքը ու շարականները ձեռագիր կ'օրինակուէին և թէ հետեւաբար իր ինչ ծանր աշխատութիւն մէջն էր սարիկ։ Մատթէոս Մաուսէին Վենետիկի ու Ոսկան Վրդ.-ը Ամսթէրտամ զրկողը այս Յակոբ կաթողիկոսը եղաւ, և եթէ այսօր Ոսկանեան Ս. Գրոց տպագրութիւնը կայ, Յակոբ Հայրապետին գործն է այն։

Այս աշխատութիւններով էր որ ադիկա սացաւ ճիճարարի համբաւը։

Բայց Յակոբ կաթողիկոս կը պարծի մանաւանդ առ իր Ժողովուրդն տածած զոհողութիւններով։ Իր 25 տարուան պաշտօնավարութեան միջոցին 17 Պարլարքներ փոխուած էին մայրաքաղաքիս մէջ։ Ամէն եկեղեցական Պատրիարքութեան թեկնածու կը ներկայանային։ 2 անգամ մայրաքաղաքս եկաւ եկեղեցական գործերու կարգադրութեան համար։ Իր հեղհամբոյր և խնամարն ընտրութիւնով, կարգ մը եկեղեցականներու մէջ ունեցած անհամաձայնութիւնը կը վերցնէ։ Իր երկրորդ անգամ գալուն սակայն 81 տարեկան հասակին մէջ, կքած և հիւծած, իր մտքուր հոգին կ'աւանդէ ու կը թաղուի այս գերեզմանատունին մէջ։

Անա այս բարի գործերովն է որ կ'անմահանայ յիշատակը Յակոբ Զուղայեցի կաթողիկոսին։ Մենք պէտք չէ որ մոռնանք այսպիսիներու յիշատակը օրհնելու։ Իր յիշատակը կը սովորեցնէ մեզի չմնոց ըլլալ, պերճ, խնամարտութեան և հեղութեան մէջ ապրիլ։ Ուրեմն «Յիշատակն արդարոյ օրհնութեամբ եղիցի»։

Ս. Պատրիարքը ապա եկեղեցիի չինութեան և նորոգութեան պարտականութիւնը յիշեցնելով հաւատացեալ ժողովուրդին, մաղթանքներ ըրաւ Էջմիածնայ և Սիսի կաթողիկոսներուն համար ու եկեղեցւոյ բոլոր պաշտօնէութեան համար, որոնք ջանք չեն խնայեր զանոնք պայծառ պահելու մէջ։

Ն. Սրբազնութիւնը քարոզը վերջացուց մեր Օգստ. Կայսեր Սուլթան Ապտուլ-Համիտ Խանի արեւշատութեան համար ջերմագին բարեմաղթութիւններով, որոնց մասնակցեցաւ ժողովուրդը «ամէն»ներով։

Պատրիարքական թափօր
Հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պատարագ
Յակոբ Դ. Զուղայեցի կաթողիկոսի
գերեզմանին վրայ

Պատարագին աւարտումին մօտ, Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Ս. Արքեպս. քահանաներէ չրջապատուած ի-ջաւ եկեղեցի ու կարգադրեցաւ Պատրիարքական թափօր։ Առջեւէն կ'երթային տարիկան-զիներներ, բարակներ, երգեցիկ մանուկներ, դպիրներ, քահանաներ, ներկայ վարդապետները, Տ. Հմայեակ Սրբազան և Ս. Պատրիարք Հայրը զգեստաւորուած՝ որ կը նախագահէր թափօրին։ Տաճարին դռնէն մինչեւ «Հոգեւոր Տէր»ին գերեզմանը, գերեզմանատան ամբողջ տարածութիւնը մէջ տիրուած բազմութիւնը՝ նմանը չտեսնուած բազմութիւն մը էր, այնպէս որ Պատրիարքական թափորը նեղիւ կրցաւ կարել անցնիլ զայն։ Թափորին անցքին պահուն երկու կողմ վրայ չարուած կեցած էին Բերայի վարժարաններուն աշակերտներն ու տարկերտուհիները։ Բայց անկարելի կ'ըլլայ կարգադրութիւնը՝ տիրող բազմութեան պատճառով, որ պարզապէս գիրք կը հրմշտկէր առաջ անցնելու ամենայնով։ Ոնցե աշակերտուհիները մանուանդ, արիւն քրտինքի մէջ մնան և իրարու ձեռքէ սեղմորէն բռնած մէյ մը ագին, մէյ մը անդին կը նետուէին, այնպէս որ վարժուհիները ա՛լ չուարած չէին գիտեր ի՞նչ ընէին, իրենք ալ միւնոյն ատեն հոս հոն քաշքշուելով։

Պատրիարքական թափօրը քանի մը տեղ կանգ առաւ ու ուտեստարաններ կարդացուեցան։ Առաջին հոգեհանգստեան աղօթքը կարդաց Բերայի քարոզիչ Սրբազանը ու յիշեց Զուղայեցի Յակոբ կաթողիկոսի անունը։ Յետոյ թափօրը ուղղուեցաւ դէպի գերեզմանը՝ ուր կանթեղ մը կը վառէր և որուն վրայ փռուած էր եպիսկոպոսական զգեստներ, գաւազան եւն.։ Ս. Պատրիարքը հոն այդ գերեզմանին առջեւ, կարգաց հոգեհանգստեան աղօթք մը, ուրկէ վերջ «Հայր մեր»ով մը փակուեցաւ այս կրօնական հանդէսը։

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԲԱՐԵՄԱՂԹՈՒԹԻՒՆ. ԵՂ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԱՐԵՒՇԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Պատրիարքական թափորը յետոյ առաջնորդուեցաւ մասնաւոր տեղ մը, ուր գորգեր փռուած էին և հանդիսաւոր երեւոյթ մը առած էր։

Հոն Բերայի Թաղ. վարժարաններուն աղակներները, որոնք իրենց ուսուցիչներուն հետ ներկայ էին, դարձեալ Ձիվանեան էֆ.ի առաջնորդութեամբ, Վեհ. Սուլթանին ձօնուած թուրքերէն երգեր երգեցին, որոնց կը միանային ներկայ գտնուող խուռն բազմութեան կողմէ արտայայտուած «Բարիշաւոմ չոգ եաշա» մաղթանքները։ Երգեցիկ աղաղակները շատ գեղեցիկ կերպով երգեցին, այնպէս որ ամէն մարդ գոհունակութիւն մը ունեցաւ անոնց հայցէին։

Ս. Պատրիարք Հայրը յետոյ բանախօսութիւնով մը բացատրեց Հայ եկեղեցին նուիրական և բարձր պահպանումը ընդ հովանեաւ Օսմ. Կայսրութեան և ներմաղթեց բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց համար։

Ժողովուրդը «ամէն»ներով մասնակցեցաւ։

* *

Յետոյ Ս. Պատրիարք Հայրը առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորէրդարան, միւնոյն հանդիսաւորութիւնով, աղակներուն՝ Ն. Սրբազնութեան ձօնուած երգերուն մէջէն, որուն ժողովուրդը «կեցցէ»ներով կը ձայնակցէր։

* *

Ինչպէս արդէն վերը ըսինք, աղակներուն հիներուն, մա՞նաւանդ մանկապարէզի պզտիկներուն ներկայութիւնը բաւական խօսքի նիւթ մատակարարեց գիրեղմանատունին մէջ։ Շիրակը այս անանուն օղին, այս խեղճ պզտիկներուն վիճակը արգասաւորի բան մը ուներ. բարեբաղդաբար վարժուհիներէն մէկը մայրական հոգածութիւնով մը կանոց զանոնք ծնաբ մը տակ քշել հանդիսեցնելու համար, մինչ միւս աշակերտուհիները և վարժուհիները իրենց արդուզարդերուն մէջ սեղմուած կաթիլ կաթիլ քրտինք կը թափէին բազմութեան կողմէն մէյ մը հոս մէյ մը հոն քաշկռտուելով։ Չենք գիտեր թէ այդ աղաչակառուհիները և մանկապարէզի պզտիկ պէպէքները ի՞նչ գործ ունէին հոն տեղ, այդ խռնուած բազմութեան մէջ։ Ամէն պարագայի մէջ արդանաւորի էր անոնց վիճակը և պէտք չկար անոնց ներկայութիւնը։

Տարակոյս չկայ որ առաջուց կարելի էր խորհիլ թէ այսքան բազմութեան մը մէջ կարելի չը պիտի ըլլար պատշաճօրէն պահել անոնց կարգապահութիւնը, քանի որ միւս աշակերտներուն նման երգերու մասնակցելու պայման չունէին աշակերտուհիները, մա՞նաւանդ մանկապարէզի պզտիկները։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՏՆՕՐԷՆ ՄԸ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հաւատի ազբիւրէ կը տեղեկացնեն թէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը այս տարին եկած համարելով զանազան տնօրէնի մը ընտրութեան, ձեռք առած է այդ խնդիրը և թէ Տր. Շիրինեան էֆ. որ այնքան երկար տարիներ է իր Տնօրէնութեան պաշտօնէն քանի մը օրէ ի վեր։

Հոգաբարձութեան վերջին նստին՝ ներկայացողներ եղած են, որոնք ինքզինքին Տնօրէնութեան թեկնածու ցուցած ու պատրաստակամութիւն յայտնած են այդ կարեւոր հաստատութեան դիրքը ստանձնելու։ Հոգաբարձութիւնը որ, տարակոյս չկայ թէ ամէնէն աւելի նախանձախնդիր է Հիւանդանոցին բարեկամներէն, այդ ներկայացողներուն հետ պէտք եղած բանակցութիւնը կատարած ու ընտրութիւնը վերապահած է իրեն։ Ժամանակին արդէն երկարօրէն խօսած ըլլալով Հիւանդանոցին պէս հաստատութեան մը համար պէտք եղած Տնօրէնին ունենալիք առաւելութիւններուն մասին, աւելորդ կը համարինք հիմա մեր ըսածները կրկնել նորէն։ Հիւանդանոցի Ղաս. Հոգաբարձութիւնը գիտէ անշուշտ թէ, ի՞նչ առաւելութիւններով օժտուած մէկը պէտք է հոն տեղ իբրեւ Տնօրէն, որ հոն անցած դարձածին մասին տեղեկութիւն ունենայ ու մասամբ մը թեթեւցնէ Հոգաբարձութեան անդամներուն հոգը։ Միայն սա կրնանք կ'ուզենք թէ անպատճառ բժիշկ Տնօրէն մը պէտք չէ Հիւանդանոցին համար։ Ոչ բժիշկ ձեռնհաս անձ մըն ալ կրնայ արդիւնաւորապէս օգտակար ըլլալ անոր արդի պայմաններուն մէջ, այսինքն մանաւանդ բժիշկներու պաշտօնավարութեանը մէջ։

Մաղթենք որ անձնականութեան հաշիւներ մուտ չի գտնէին այս ընտրութեան գործին մէջ, ու Հիւանդանոցը մօտ օրէն ունենար իր արժանաւոր տնօրէնը, ինչ որ մեր ամէնուս բաղձանքը պէտք է ըլլայ ապահովաբար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ դիւանագիտները բացարձակապէս կը հերքեն այն զրոյցը, զոր Սուրհանդակ հրատարակած էր, իբր չարաթ օրուան թիւով թէ «Նշան էֆ. Դաղազեան 3000 ոսկիի նուէր մը ըրած է Բերայի եկեղեցիին, կրթական նպատակի մը գործածուելու համար»։ Դիւանապետներէն զատ Նշան էֆ. Դաղազեան ևս կը հերքէ այս լուրը, որուն գոյութիւնը անշուշտ փութկոտ լրաբերի մը խելապատակին մէջ միայն գոյութիւն ունի։

3000 ոսկիին նուէրը, զոր ասկէ առաջ մենք հրատարակած էինք, արդուած է ուրիշ բարեսէր ազգայնի մը կողմէ, որ երբէք թմբուկէ չախորժիր։

ՊԱԼԸՐԻՍԻՐԻՆ կը գրեն մեզի.— Կաթոլիկէ եկեղեցւոյ Ս. Էջմիածնի տօնը շատ չքեղ կերպով կատարուեցաւ քաղաքիս մէջ անցած կիրակի օր, Յունիս 7։ Առաւօտուն կանուխ, ժողովուրդը սկսած էր եկեղեցի դիմել, լսելու համար գովերներու ներդաշնակ երգեցողութիւնները իրենց գլուխ ունենալով Տ. Ղեւոնդ քհնյ. Կամսարականը։

Պատարագիչն էր Տ. Նշան քհ. Բարսեղեան, որ իր ճարտար բեմախօսութիւնը քարոզեց գնարան ունենալով «Գնացէ՛ք այսուհետեւ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս» խօսքը, բացատրեց ու մեկնեց օրուան տօնին նշանակութիւնը։

ԱՐԱՐԿԻՐԻ առաջնորդ Տ. Մուշեղ Ծ. Վ. Սերոբեան, ուրբաթ օր ճամբայ ելած է Տրապզոնէ և այսօր կը հասնի մայրաքաղաք։

Տ. ԵԶՆԻԿ Ծ. վրդ. Գալփաքճեան Էրզրում հասեր է և քանի մը օր հոն մնալէ ետքը ուղղակի Բաղէշ պիտի մեկնի։

Տ. ՏԻՐԱՑՒ Վրդ. Մարգարեան Էյլաղի Ս. Եղեռ եկեղեցիին ի նպաստ նուիրահաւաքութիւն կատարելու սկսած է Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ, և մինչև հիմայ նուիրահաւաքութեան գումարը 20 օսմ. ոսկիի հասած է։

ԹԷԵՒ ՇԱԲԱԹ օր գրած էինք թէ Դումգաքաւի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ Դպրաց Դասուն ենթակայներու հոգւոյն համար պիտի պատարագէ Տ. Մովսէս եպս. Կէօմրիւքճեան, բայց վերջին պահուն Կէօմրիւքճեան Սրբազան իր անձնական տարութեան պատճառաւ չպատարագեց։

Այս առթիւ քանիայ մը պատարագեց և տեղւոյն քարոզիչ սրբազանը հմտալից քարոզով մը բացատրեց Դպրաց Դասուն պէտքը և գովեց նաև անոնց եռանդը։ Պատարագէն վերջն ալ հոգեհանգստեան արարողութիւն մը կատարուեցաւ։

Պէշիկթաշի դերմանական որբանոցին տնօրէնութեան հրաւէրով, Տ. Տիրայր Ծ. Վ. այս չորեքշաբթի օր ներկայ պիտի գտնուի նոյն որբանոցի ամբիոնի հարցաքննութիւններուն։

ԱՐՄԱՇԻ դպրեվանքին շրջանաւարտները, որոնք հիւանդանոցի մէջ կը պատպարուին առժամեայ կերպով, հինգշաբթի օր կը մեկնին իրենց ծնունդավայրը։

ՈՒՐԲԱԹ օր մայր-եկեղեցիին մէջ Դումգաքաւի չորից թաղուս Աղքատասիրաց հիմնադրաց ժողովին մեծամասնութեան ներկայութեանը, Աղքատասիրաց նոր Տնօրէն Խորհուրդի ընտրութիւնը կատարուեցաւ և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ անդամ ընտրուեցան։ Ս.ր.Տ. Տ. Մինասյէլ քհն. Աշճեան (Ատենապետ) և Տիարք Հրանտ Իսահակեան, Գրիգոր Պարոն-Վարդեան (Գանձապետ), Լեւոն Բամպուքճեան (Մատեարար), Լեւոն Զարէճեան, Կարապետ Սրապեան, Տիգրան Մըսկաբճեան, Օնոիկ Մէհտէրեան (Ատենադպիր) և Պիմէն Զարդարեան։

ԴՐԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Ռոպերթ Գոլէճի Տնօրէնին կինը՝ Տիկին Ալեքսընտր Գոլէճին ձուլարանը կարգին դրական մրցում մը առաջարկած ըլլալով, Լօնկֆելօ՞ թէ Թենիսըն նիւթին վրայ, — որուն քննիչ կարգուած են վարժարանին Ուսուցչական Մարմինէն երեք հոգի,— Պ. Յովհաննէս Արապեան, Կիւրենցի ծանօթ վաճառական Թադէոս էֆ. Սրապեանի որդին, առաջին հանդիսացած է մրցումին մէջ, և սոսայած՝ Էմբրսընի գործերը՝ երկու փառակալմ ու ոսկեզօծ հատորներու մէջ ամփոփուած։

Կը շնորհաւորենք համակրելի երիտասարդը՝ իր այս նախանձելի յաջողութեան համար։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

27 Յունիս 1903

Ֆրանս. 3% 3% Français)	96 57
Բէյթի (Tab. Turcs)	385 —
Գոնսոլիտ (R. Turque D.)	32 37
Երկաթուղի (Lots Turcs)	130 25
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	606 —
Թրանսվալ (Transvaal)	119 50

ԹԷՎԱՀԻՀԱԹ

Մէյսաիի մէմուարհալարը ճիրէթիյէ Խարիճէի ճէլիլէի Մալիյէ տաւա վէքիլի Իզզ. Յովհաննէս Ալիքանեան պէյէ Թէրգիէն Սանիյէ, էջ Պապը Ալի Խիթիշաբէ օտաար մուավինլէրիմէն ըրիք. Ահմէտ վէ Թահրիրաքը Մարճիյէ դալէմի խիւլէֆաբնտան Տիրան պէյլէրէ Մալիսէ ըլուքթէլէրի.

Վաղիքէի մէմուրիյէթինի հիւսնը իւրթա էյլէմէքտէ օլմասնա մէպնի, ճիսրը էրկէնէ Պէյլէրի թապիպի ըրիք. Գառնիկ Յակոբեան էֆ.յէ ըլուքթէլի Սալիսէ թէվճիհ պույրուլմուշ պրբ։

ՆԸՇԱՆ

Հիւսնը խրամթինէ մէպնի էսքրնէ վիլայէթի Տէֆթէրտարը սաաս. Էհմէտ պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ թէպտիլէն պէրնճի ըլուքպէտէն Մէճիտի.

Մէյսաիի մէմուհասը ճիրէթիյէ Տէրսաատէթ տաւա վէքիլէրինէն Իթալիյը Մ. Վուչինօյա իւչինճի ըլուքպէտէն Մէճիտի,

Էնդարէ վիլայէթի Մէճլիսը Իտարէ ալան սապղաաբնտան վէ մահալը թիւճարը միւթէպէրէսնէն իզզ. Գարլօ էֆ.յէ տէօրտինճի ըլուքպէտէն Օսմանի

Հիւսնը իրամէթլէրինէ մէպնի Մէքթէպը Թրպպիյէի Շահանէ իլմը թէչրին տէրսի մուալլիմ մուավինի թապիպ եիւզպաչը Մահիր էֆ.յէ տէօրտինճի վէ Պէչինճի օրտուի Հիւսյաուն 36ընճը ալայը իքինճի թապուրը էշզաճբսը Բէրիքլի էֆ.յէ պէչինճի ըլուքպէտէն Մէճիտի նըշանը զիշանլարը իհսան պույրուլմուշ պրբ։

ՍԸՎԱԶԻ «Մանդումէ»ի գործակալն է Մեծ. Յէրզրան էֆ. Փիլանեան, որուն պէտք է դիմել բաժանորդագրուելու համար։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐԲԻՆ ԵՒ ՍԵՐԳԻՈՒ. — Պէկլերաի Օսմ. դեսպան Ֆէթհի փաշա իր պաշտօնատեղին վերադարձաւ, ուրբաթ իրիկուան կատարուելով։

—Սերպական դեսպան ղօր. Սավա Կրուիչ, ուրբաթ օր ներկայ գտնուելէ ետքը Սելամլըքի արարողութենէն, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Կայս. Պալատին Ս. քարտուղար Թահսին փաշայի հետ, որուն հաղորդեց նաեւ պաշտօնագիր, Բեոգրէր Ա.ի Սերպիոյ գահը բարձրանալը։ Զօր. Սավա Կրուիչ, Թահսին փաշայի միջոցով հրաժեշտ խնդրեց Վեհ. Սուլթանէն։ Դեսպանը վաղը մեկնիր է Պէլգրատ մեկնելի։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երկրին զարգացման և առաջդիմութեան համար հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնուին։ Այս առթիւ, Էնկիւրիի կուսակալ Ճէվատ պէյ, սասցած հրամանին վրայ կեսարիա դացած և կարգ մը միջոցներ ի գործ դրած է։ Խարբերդի կուսակալը նահանգին մէջ քննական պտոյտ մը կատարելով ժողովուրդին հանգստութեան և երջանկութեան համար պէտք եղածը ի գործ դրած է։ Տիարեքիրի կուսակալն ալ, ընորհիւ Վեհ. Սուլթանին երկրին բարգաւաճման պէտք եղածը կատարած է։ Ատանայի կուսակալ Պահրի փաշայի հսկողութեան և միրլիվա Համսի փաշայի նախագահութեան տակ ևս Ատանայի մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ պիտի զբաղի նահանգին ոստիկան-զօրաց վերակազմութեան գործովը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ. — Առեւտրական աշխարհին բարձր ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակով, Կ. Պոլսոյ առեւտրական, երկրագործական և ճարտարարուեստական Սենեակը որոշեց որ երկու վաճառականի միջև ծագած անհամաձայնութիւնը վերջնականապէս կարգադրելու համար իրաւարարի պաշտօն կատարէ։ Այս իրաւարարութիւնը կամաւոր յանձն կ'առնէ նոյն Սենեակը, պայմանաւ որ երկու կողմերն ալ գրով մը յանձն առնեն ընդունիլ այն որոշումը զոր պիտի տայ Սենեակը։

Օսմ. երկրին ամէնէն կարող և ծանօթ վաճառականներէն ու սեղանաւորներէն 24 անձերէ բաղկացած Առեւտրական սենեակին մարմինը, անշուշտ ամէնէն յարմարն է իրաւարարի պաշտօնին մէջ, իբր անկողմնակալ և ձեռնհաս։

—Յայտնի է թէ, Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր ցուցանակներ կազմակերպել Կայս. նահանգներուն մէջ։ Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը հրաւիրուեցաւ այդ առթիւ տեղեկագիր մը պատրաստել, այդ ցուցանակներուն ամենակատարեալ կերպով կազմակերպելու մասին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Օլիա թագուհին, արքայական Ամթիքրիք զբօսանաւով ուրբաթ օր Տարասնէլէ և չարաթ առաւ ալ Վոսփորէն անցաւ։ Ռուսիա երթալու համար։ Հեղէն դեսպան Մ. Կրիբարիս և Ա. Թարգման Մ. Նաում, շոգեմակոյկով դիմաւորեցին թագուհին մինչև Այ-Միքիփանոյի քարերը։ Զրօսանաւը կեցաւ և դիմաւորողները վար եկան։ Դեսպանը ողջունեց Ն. Վեհապատուութիւնը և ետքը իջաւ շոգեմակոյկ, ընկերանալու համար Ամթիքրիքի մինչև Պէօյիւքտէրէ։ Պէօյիւքտէրէի առջեւ Հեղէն պէսպանն ու Մ. Նաումի դարձեալ մասն զբօսանաւ։ Ռուս դեսպան Մ. Զինովիէվ, Մարմարայի մէջ ակրող մեծուշի պատճառաւ Ամթիքրիքի ուշանալէն տեղեկութիւն չունենալով չկրցաւ դիմաւորել թագուհին։ Ռուս պահականաւին մէկ սպան ալ դնաց և Վեհ. թագուհիին մատոյց մանաւոր ծրար մը։ Վեհ. թագուհին սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ զինքը դիմաւորողներուն։

—Վեհ. թագուհին կ'ընկերանայ պատուոյ օրիորդ Օր. Սոֆի Պալթաճի։ Մեծ-Դուքս Քոնսթանթէն Քոսթանթէնովիչի ապարանքին մեծ պաշտօնատարը, պատն Բաուլս որ Թրաուսվէրկ ալ, որ Պոլիս կը դանուէր, ընկերացաւ թագուհիին։

—Թագուհին Ռուսիա կը փութայ իր մօր հիւանդութեան համար։

ՍՕՖՈՒՀՈՒՄԻ Օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա այցելեց Շուէյտի Սուէտ ջրանցքին վրայ գտնուող Հեղսինկպորգ քաղաքին մէջ լացուած արուեստից և ճարտարարուեստական ցուցահանդէսը, ուր պատուիրեր ընծայուեցան անոր։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԵՐԻՆ ՄԻԱՑՈՒՄԸ. — Օսմ. Հանր. Պարտքին վարչ. խորհուրդին նախագահ Սըր Պաուլինկիան Սմիթ, Լոնտոն երթալէ առաջ Բարիզ, Օսմ. Պանքայի դրասենեակին մէջ, բոլոր դրամատուներու ներկայացուցիչներուն հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Ընդհ. քննիչին խնդրանքով, հրաման ղրկուեցաւ Կայս. Դ.զօրաբանակին հրամայարին, որպէս զի իրենց տեղերը զրկէ այն ազաները որոնք վերջերս ոստիկանզօրաց գունդերուն համար որոշուած էին։

—Հիւպատոսական վերջին տեղեկագիրները կը հաստատեն թէ, կ'ըսէ Ֆրայէ Բրէսէ, Բուսէլիի մէջ անդորրութիւնը վերահաստատուած է։

—Անցածները քանի մը Պուլկար աւազակներ Մանաստիրի Բաքովա գիւղը երթալով, ուզած են Ժողովուրդին հանդուստութիւնը վրդովել։ սակայն Օսմ. բարձր Գահուն հաստատիմ քրիստոնեաները, նոյնիսկ մերժած են քաջ անարդ մարդիկը ընդունիլ իրենց գիւղը։ ասոր վրայ, աւազակները կասդած, գիւղին յոյն քահանան, մրլոթարը և Մերերու Ժողովին մէկ անդամը վայրագօրէն կը սպաննեն։ Այս չարագործները իրենց արժանի պատիժը գըտած են։

—5—6 ամսուան միջոցին, Բուսէլի նահանգներուն մէջ ի յայտ բերուած հանրօգուտ գործերուն մէկ ցանկը պիտի պատրաստուի ընդհ. քննչութեան կողմէ։

—Ֆրայէ Բրեսէ կ'ըսէ թէ, ընդհ. քննիչը ծանուցած է ամէն կարգի պաշտօնաներու, կէս առ կէս գործադրել պետական օրէնքներն ու դրուած կանոնները։ Ուէէ պաշտօնայի մասին հասած գանգատ նկատի պիտի առնուի և քննութեան պիտի ենթարկուի։

—Ընդհ. քննիչին հրամանով Դոսովայի նահանգին ճարտարապետ Ագամ էֆ. պաշտօնանկ եղաւ։

ՊՈՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պրիսէլէ եկած հեռագիր մը կը ծանուցուցէ թէ Գերմանի և Ֆրանսայի ճեռնարկումներուն միջև գոյացած նոր համաձայնութեան համեմատ, Վարչական Խորհուրդը պիտի կազմուի 3 Գերմանէ և 3 Ֆրանսացիէ։ Գերման Սէկնոիքան կ'ընդունի սկզբնական դրամագլխին 40%ը, Ֆրանսայի Սէկոիքան կը ստորագրէ նմանապէս 40% և մնացած 20%ը կը թողուի Աւստրոյ, Զուիցերիոյ, Պելժիոյ և Հոլանտայի դրամատէրերուն։ Ամփիկապէս կը սկսի Գոնեա-Էրէյլի Ս. գծին չինութիւնը։ Արդէնծանուցուեցաւ որ անգլ. դրամատէրերը բաժին պիտի չունենան։

ՍՆՑԱԳԻՐՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, նախապէս 15 ղրուշի և այժմ 5 ղրուշի առնուող անցագիրներէն, ապիոյ եռք 2 ղր.ի յատկուածական գումար մը ալ պիտի առնուի ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին չինութեան, թէ՛ Պոլսոյ և թէ գաւառներու մէջ։ Այս առթիւ տպուած անցագիրները Հիճազի երկաթուղիին յանձնատուողին կողմէ պիտի կնքուին։

ՎԱՌԵԼԱՓԱՑՏԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, թէ՛ ծովի և թէ՛ ցամաքի ճամբով դուրս ղրկուած վառելափայտերէն անտառի տուրք պիտի առնուի ասկից եռք։ Հասոյթին կէսը պիտի յատկանայ Հիճազի երկաթուղիին։ Նաեւ վառելափայտերու համար դրծածուած դրոշմի տուրքն ալ 20 փարէ պիտի աւելնայ։

ԿԱՐԱԳՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը Պետական Խորհուրդին յանձնեց հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել, որպէս զի տեղական կարգադրները առողջապահական կանոններուն համաձայն պատրաստուին և կարգ մը չարաշահութիւնը և եւրոպ իջաւ չգտնուելոյ, ընկերանալու համար Ամթիքրիքի մինչև Պէօյիւքտէրէ։ Պէօյիւքտէրէի առջեւ Հեղէն պէսպանն ու Մ. Նաումի դարձեալ մասն զբօսանաւ։ Ռուս դեսպան Մ. Զինովիէվ, Մարմարայի մէջ ակրող մեծուշի պատճառաւ Ամթիքրիքի ուշանալէն տեղեկութիւն չունենալով չկրցաւ դիմաւորել թագուհին։ Ռուս պահականաւին մէկ սպան ալ դնաց և Վեհ. թագուհիին մատոյց մանաւոր ծրար մը։ Վեհ. թագուհին սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ զինքը դիմաւորողներուն։

—Վեհ. թագուհին կ'ընկերանայ պատուոյ օրիորդ Օր. Սոֆի Պալթաճի։ Մեծ-Դուքս Քոնսթանթէն Քոսթանթէնովիչի ապարանքին մեծ պաշտօնատարը, պատն Բաուլս որ Թրաուսվէրկ ալ, որ Պոլիս կը դանուէր, ընկերացաւ թագուհիին։

—Թագուհին Ռուսիա կը փութայ իր մօր հիւանդութեան համար։

ՍՕՖՈՒՀՈՒՄԻ Օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա այցելեց Շուէյտի Սուէտ ջրանցքին վրայ գտնուող Հեղսինկպորգ քաղաքին մէջ լացուած արուեստից և ճարտարարուեստական ցուցահանդէսը, ուր պատուիրեր ընծայուեցան անոր։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԵՐԻՆ ՄԻԱՑՈՒՄԸ. — Օսմ. Հանր. Պարտքին վարչ. խորհուրդին նախագահ Սըր Պաուլինկիան Սմիթ, Լոնտոն երթալէ առաջ Բարիզ, Օսմ. Պանքայի դրասենեակին մէջ, բոլոր դրամատուներու ներկայացուցիչներուն հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Ընդհ. քննիչին խնդրանքով, հրաման ղրկուեցաւ Կայս. Դ.զօրաբանակին հրամայարին, որպէս զի իրենց տեղերը զրկէ այն ազաները որոնք վերջերս ոստիկանզօրաց գունդերուն համար որոշուած էին։

—Հիւպատոսական վերջին տեղեկագիրները կը հաստատեն թէ, կ'ըսէ Ֆրայէ Բրէսէ, Բուսէլիի մէջ անդորրութիւնը վերահաստատուած է։

—Անցածները քանի մը Պուլկար աւազակներ Մանաստիրի Բաքովա գիւղը երթալով, ուզած են Ժողովուրդին հանդուստութիւնը վրդովել։ սակայն Օսմ. բարձր Գահուն հաստատիմ քրիստոնեաները, նոյնիսկ մերժած են քաջ անարդ մարդիկը ընդունիլ իրենց գիւղը։ ասոր վրայ, աւազակները կասդած, գիւղին յոյն քահանան, մրլոթարը և Մերերու Ժողովին մէկ անդամը վայրագօրէն կը սպաննեն։ Այս չարագործները իրենց արժանի պատիժը գըտած են։

—5—6 ամսուան միջոցին, Բուսէլիի նահանգներուն մէջ ի յայտ բերուած հանրօգուտ գործերուն մէկ ցանկը պիտի պատրաստուի ընդհ. քննչութեան կողմէ։

—Ֆրայէ Բրեսէ կ'ըսէ թէ, ընդհ. քննիչը ծանուցած է ամէն կարգի պաշտօնաներու, կէս առ կէս գործադրել պետական օրէնքներն ու դրուած կանոնները։ Ուէէ պաշտօնայի մասին հասած գանգատ նկատի պիտի առնուի և քննութեան պիտի ենթարկուի։

—Ընդհ. քննիչին հրամանով Դոսովայի նահանգին ճարտարապետ Ագամ էֆ. պաշտօնանկ եղաւ։

ՊՈՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պրիսէլէ եկած հեռագիր մը կը ծանուցուցէ թէ Գերման և Ֆրանսայի ճեռնարկումներուն միջև գոյացած նոր համաձայնութեան համեմատ, Վարչական Խորհուրդը պիտի կազմուի 3 Գերմանէ և 3 Ֆրանսացիէ։ Գերման Սէկնոիքան կ'ընդունի սկզբնական դրամագլխին 40%ը, Ֆրանսայի Սէկոիքան կը ստորագրէ նմանապէս 40% և մնացած 20%ը կը թողուի Աւստրոյ, Զուիցերիոյ, Պելժիոյ և Հոլանտայի դրամատէրերուն։ Ամփիկապէս կը սկսի Գոնեա-Էրէյլի Ս. գծին չինութիւնը։ Արդէնծանուցուեցաւ որ անգլ. դրամատէրերը բաժին պիտի չունենան։

ՍՆՑԱԳԻՐՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, նախապէս 15 ղրուշի և այժմ 5 ղրուշի առնուող անցագիրներէն, ապիոյ եռք 2 ղր.ի յատկուածական գումար մը ալ պիտի առնուի ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին չինութեան, թէ՛ Պոլսոյ և թէ գաւառներու մէջ։ Այս առթիւ տպուած անցագիրները Հիճազի երկաթուղիին յանձնատուողին կողմէ պիտի կնքուին։

ՎԱՌԵԼԱՓԱՑՏԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, թէ՛ ծովի և թէ՛ ցամաքի ճամբով դուրս ղրկուած վառելափայտերէն անտառի տուրք պիտի առնուի ասկից եռք։ Հասոյթին կէսը պիտի յատկանայ Հիճազի երկաթուղիին։ Նաեւ վառելափայտերու համար դրծածուած դրոշմի տուրքն ալ 20 փարէ պիտի աւելնայ։

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻ ԽՈՐՏԱԿՈՒՄ.— Մեծ զողուրիւն մը.—Ղալաթիա, Խալեաթ Խանի սենեկապետը Մինրան, առջի օր Վոյվոտայի պահանջոյը դիմելով յայտնեց թէ, 47 թիւ սենեակը հաստատուած, քամիլի մէջտեղ Հրեայ Պաչէի Խայիմ եղբայրց դրամարկղը կոտրած և մէջինները գողցուած է։ Դրամարկղին մէջ կայն, 112 օսմ. ոսկի, 18 հատ 5 ոսկինոց պանքնոթ, 2 հատ 5ը մէկնոց ոսկի, 39 3/4 ղր. և յիշեալ եղբայրներուն կիներուն շատ մը գոհարեղէնները, որոնց արժէքը ճշդուած չէ դեռ։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով հաստատեց թէ, գողերը դուրսէն չէին մտած այլ ներսէն էին և անմիջապէս սենեակին բեռնակիրը Եռամամը փնտռելի տուաւ որ անկայտ եղած էր։ Եռրատամ ըսաւ թէ բանէնքը տեղեկութիւն չունի և ժամը առաւուան 12ին երբ սենեակ մտած էր դրամարկղը գոց էր, և թէ ինք եռքը բեռ տարած էր Սիրքէճի։ Բոլոր քննութիւնները կը հաստատեն թէ, Եռրատամ, ընկերացած ուրիշ բեռնակիրի մը, Խարաամպոյի, գիշերանց ներս առած են գողերը և դրամարկղը պարպելէ ետք, թող տուած։ մանաւանդ որ գողութիւնը 12էն ետք չի կրնար գործուած ըլլալ, ինչպէս կ'պնդէ բեռնակիրը, քանի որ այդ պահուն ամէն մարդ գործի եկած ըլլալով դրամարկղին բացուելուն աղմուկը պիտի լսուէր։ Բեռնակիրները հարցաքննութեան տակ են դեռ։

ԿԱՏՈՒ ՄԸ ՈՐ ՇՈՒՆ ԿԸ ԾՆԻ.— Պէշիքթաշ, Թրամուէյի ճամբան, Սկիւտարցի կշկակար Տիմիթրիի կատուն, անցած օր երկու ձագ բերաւ, որոնցմէ մէկը չուն էր և միւսը կատու։

ՍԻՐԱՑԻՆ ՏՈՒԱՄ.—Ֆաթիհ, Աշրդփաչա փողոց բնակող լուսաւորաբար 25 տարու Տիլպէր անուն կին մը, ժամանակէ մը ի վեր կը սիրէր Սկիւտարցի Սալիհ անուն մէկը և անոր հետ կը թղթակցէր։ Կինը այս սէրին պարապ ըլլալը նկատի առնելով, վերջին օրերս կ'որոշէ ամուսնանալ կառավար Մէհմէտի հետ, որ իր ձեռքը կը խնդրէր։ Հարսանեկան անհրաժեշտ պէտքին գընման համար Տիլպէր առջի օր չուկայ կ'ելլայ և երբ տան մօտեցած էր, յանկարծ դէմը կը գտնէ սիրտարը որ կը հարցնէ թէ իրա՞ւ է որ ուրիշի մը հետ կը կարգուի։ Կնոջ հաստատական պատասխանին վրայ, Սալիհ սէրէն կուրցած կը քաշէ դաշոյնը ու կը խոցէ Տիլպէրի կուրծքը, կինը երկու անգամ հառաչելով կտնակի վրայ գետին կ'իյնայ մեռած և ոճրագործը կը փախչի։

ԱՐԿԱՆ.—Գումգաքաւ, Հավուզլու փողոց, Բարիա անուն հայ կին մը, առջի օր տանը ամանդուխներէն վար գլորուեցաւ։ Ձեռքը ունեցած մանչն նոյն պահուն հանգուստները կրակ առին թէ, բայց չուտով օգնութեան հասնելով մանչունները կրցան ծանր աղէտի մը առաջքը առնել։ Կինը քանի մը տեղէն այրուեցաւ։

ԱՀՌԵԼԻ ՓՈԹՈՐԻԿ.— Պաղատաէն կը գրեն Տեպահ թէ, մայիսի մէջ, Պաղատաի չրջականները սոսկալի փոթորիկ մը ծագած է։ Շարգի ըսուած հովը ամէնէն բարձր արմաւենիներն անգամ չիւղի պէս սասպարելու, և տուներու սանիքները թռցնելու չափ ուժգին կը փչէր։ Անապատներու մէջ ուտի հոսանքներէն բլուրներ կազմուած են և կարծես քաղաքը աւազի անձրեւի մը տակ պիտի խզդուէր։ Այդ օր ջերմաչափը չուքի մէջ 45 աստիճան կը ցուցնէր։ Տէնէլ դեռը փոթորիկէ յորդած էր, լեռի մը ձեւը առնելով։ Մեծ ծախքերով դեռ տարի մը առաջ ի գլուխ հանուած կամուրջը վայրկեանի մէջ ջարդ ու փչուր եղած է։

ՈՃԻՐ.—Ա.քսէրայ բնակող 55 տարու Ֆէրիսէ անուն կին մը հակառակ իր եղբօր ձկնորս Բեամիլի խրատներուն երկար առնէ ի վեր սիրային միջնորդութիւնով կը զբաղէր և այս պատճառաւ քանիցս իր տան սպակիները վար առնուած էին։ Ֆէրիսէ առջի իրիկուն իր առնէն եկեղով, փոքր գնումներ ընելու կ'երթայ. ճամբուն, Բարանլըք Զէյմէ փողոցը զալուն, մարդ մը կ'ելլէ յանկարծ դէմը, դաշոյն ի ձեռին, որ զայն վիրաւորելէ ետք կը փախչի։ Վիրաւոր կինը, պռուտալով կը սկսի վազել մինչև տասը քայլ, որմէ ետք, գետին կը փռուի անշունչ։ Այս միջոցին հոն խաղացող տղաքը վախերնէն սարսափած կը դիմեն ոստիկանութեան, որ կը փութայ վերցնել սպանուածը։ Տղաքը իրենց հարցաքննութեան մէջ ըսին թէ, սեւ հագուստով մարդ մըն էր ոճրագործը զոր չէին ճանչնար։ Մարդասպանը կը փնտռուի։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ԲՈՆՍՈՂԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոց

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՐՏՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՐԸ
ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 78

Վայրենիներուն Նահապետը

Վ. Է. Պ
ՀԱՄԲԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱՄՆԵՐՈՒ

49

Տէր Ռիօ Սէօ

Սաղմ ընկէր եւաբ, Քիւռիմէլլա դարձաւ իր ընկերներուն ու.

—Մեկնինք, ըսաւ։

Հրացանները ուսերը ելնելու ատեն քարեր։ Ճամբան հաղարաւոր իրաբանութիւններու կը պատահէին, մանաւանդ անոց գիրերու, ուրիշ չուտ գժուար կ'ըլլար իրենց ընթացքը շարունակել, որ թէ վտանգաւոր էր և թէ յոգնեցնող։

Պզտիկ անդուռչութիւն մը կը բաւէր գիրենք անդուռչիկ մը մէջ դլորելու։

Գալով Քիւռիմէլլան, անիկա դիւրութեամբ և թեթեւութեամբ մը կը բարձրանար, ինչ որ թէ հեղգցուց և թէ նախանձ կը պատճառէր երկուքին։

Երբեմն ճամբան կը գտնար անիկա դանոնք քաշելու կամ ձեռք երկնցնելու համար։

Այս դժուար վերելքին հինգ քառորդ ժամ տեւեցին, Իլմինը կանգ առաւ։

—Հոգ է, ըսաւ։

Երեք մարդիկը հասած էին բարձր դագաթի մը ուրկէ ագանչի տեսարան մը կը պարզուէր իրենց աչքերուն։

50

Պայքարէն առաջ

Տօն Թասէօ և Լուի կոմը չնչասպառ վիճակի մը մասնուած էին։

Քիւռիմէլլա Թաղուց որ հանդիսաբնեան քիչ մը, յետոյ կրկ դարձ մէ ալ յոգնութիւնին առած էին հրաւիրեց զանոնք պրպէջ ալ չարձրնին պիտան։

Երկու մարդիկը վերադարձան։

Այն տեսարանը որ դարձուցաւ իրենց աչքին դանոնք հիացումի և ցնորացումի մէջ թողուց։

Իրենց առջեւեն առջեւ պարզուած էր Տէր Ռիօ Սէօն, իր կրաքիսական զանդուածնդրով ու ճոխ թանձրութիւնները։

Ոչ մէկ բան կը մաղնէր մարդուն ներկայութիւնը, միմիայն անապատին խորհրդաւոր լռութիւնը կար կարծես։

Քիչ մը ձախակողմը, վարի երիտասարդներ, որոնց ծոյլէն կը բարձրանային սեւ թանձր կոյտեր, կը մատնէին երկու խումբերը որոնք իրարմէ բաւական հեռու որոնեամբ կը շարունակէին իրենց ճանրան։ Ու հորիզոնին կապուտակ հեռաւորութիւնը մէջ ծովը մեռոյ գիծ մը ձեւացուցած էր որ կը չխորանէր երկինքին հետ։

—Օ՜հ, պուռայ Լուի խանդաւառութիւնով, որքան գեղեցիկ է։

Տօն Թասէօ, իր ազայութիւնէն ի վեր այս վանք տեսարաններէն շլացած, անտարբեր նայուածք մը կը նետէր առանց։ Խորունկ մը կը մտածէր ու աչքերը սիմնութիւն կը բռնէին։

Տօն Թասէօ կը մտածէր իր աղջկանը վրայ, ըլլ սիրասուն զաւակին վրայ զոր կը յուսար աղանել խակոն, անձկութեամբ կը համբէր վայրկեանները որպէս զի կարող ըլլար իր իր բազուկներուն մէջը առնել, գրկել ու սեղմել այն էակը որ ամէն բան էր իրեն համար։

Հայրական սէրը իրապէս Ցանանանամային զգայնամ մ'է որուն սերմը դրած է մարդ։ Ամսրան մէջ Բարձրեալն Աստուած զայն վերածնելու իր կանչին նպատակ մը հայրայիներու համար, միւնոյն ատեն տալով անոր պէտք եղած արիութիւնը առօրեայ անխուսափելի պայքարին դիմադրելու, պայքար մը որ միմիայն զոյութիւն ունեցած է զաւակներու երջանկութեան համար և որ առանց անոնց պիտի ըլլար մի միայն ֆիզիքական վայելչանքներու ճգձիմ հետապնդութիւն մը, առանց օգտակարութեան, և զոր սակայն հայրական սէրը կ'ապնուցնէ, ու անմեղ արարածին մէկ համբոյրը պատճառ կ'ըլլայ մոռցնել տալու մարդուս իր դառնութիւններն ու պարարանքները։

—Միթէ հոս պիտի կենանք հարցուց տն Թասէօ։

—Բանի մը վայրկեան, պատասխանեց Քիւռիմէլլա։

—Այս տեղին անունը ինչ է, հարցուց կոմը հետաքրքրութեամբ։

—Քօռքօմատ, պատասխանեց Իլմինը։

—Այն տեղը որուն վրայ պիտի վառէք ձեր սիգնալը։

—Այո, անապարենք, ու պատրաստենք զայն։

Երեք մարդիկը չոր դիպա ժողուցին, ու լեռան ամէնէն ծայրը խոշոր խարոյկ մը բարձրացուցին։

—Հիմա, հանգչեցէք քիչ մը, ըսաւ Քիւռիմէլլա, ու մինչեւ իմ վերադարձս մի՛ վառէք։

—Դուք ուր կ'երթաք հարցուց կոմը։

—Մեր յարձակումի բլանը կատարելագործելու։

Ու առանց ուրիշ մանրամասնութեան մտնելու Քիւռիմէլլա խոյացաւ լեռան սեպաձեւ գագաթին վրայ, ուր անտեսութեան ծառերուն մէջ։

Երկու բարեկամները նստան խարոյկին քով և սպասեցին Իլմինին վերադարձին։

Ժոանի հրամանատարութեամբ կազմուած խումբը կը մօտենար։ Քիչ առաջէն լենքիկը գտաւ թնդանօթաձիգ վայրի մը առջեւ որ Տէր Ռիօ Սէօն էր։

Անթիմանէ նշմարած էր զայն։ Երկար ատենէ ի վեր կը հսկէր անոր շարժումներուն։

Հակառակ իր նրբամտութեան թաքնի վայրկեան մը կասկած չունեցաւ որ ծուռակի մը մէջ ընկնայ։

Սպասով էր որ Սպանիացիները կ'անդիտանային իրենց գէմ ուղղած որոգայթը։

Ո՞վ կրնար տեղեկութիւն տուած ըլլալ անոնց։

Ժոանի խումբին գլուխը ներկայութիւնը զինքը առելի ապահովցուց ու իրեն կատարեալ վստահութիւն ներշնչեց։

—Դուք ուր կ'երթաք հարցուց կոմը։

—Մեր յարձակումի բլանը կատարելագործելու։

Ու առանց ուրիշ մանրամասնութեան մտնելու Քիւռիմէլլա խոյացաւ լեռան սեպաձեւ գագաթին վրայ, ուր անտեսութեան ծառերուն մէջ։

Երկու բարեկամները նստան խարոյկին քով և սպասեցին Իլմինին վերադարձին։

Ժոանի հրամանատարութեամբ կազմուած խումբը կը մօտենար։ Քիչ առաջէն լենքիկը գտաւ թնդանօթաձիգ վայրի մը առջեւ որ Տէր Ռիօ Սէօն էր։

Անթիմանէ նշմարած էր զայն։ Երկար ատենէ ի վեր կը հսկէր անոր շարժումներուն։

Հակառակ իր նրբամտութեան թաքնի վայրկեան մը կասկած չունեցաւ որ ծուռակի մը մէջ ընկնայ։

Սպասով էր որ Սպանիացիները կ'անդիտանային իրենց գէմ ուղղած որոգայթը։

Ո՞վ կրնար տեղեկութիւն տուած ըլլալ անոնց։

Ժոանի խումբին գլուխը ներկայութիւնը զինքը առելի ապահովցուց ու իրեն կատարեալ վստահութիւն ներշնչեց։

Ենթադրեց որ, ինչ որ հաւանական էր տրվէն, այս հնդիկները ուշ մնար ցողներ էին որոնք, իրենց քնակարա, նին հեռաւորութիւնը պատճառով, ժամանակին չէին կրցած տեղեկութիւն ստանալ և որոնք հետեւաբար կը փնտրային միանալ իրենց ընկերներուն։

Ժոան կը յուսաղնար միշտ միեւնոյն համարձակութիւնով։ Մի միայն որքան կը մտիկնար, տէր ռիօ սէօ ին, այնքան կը փնտրտնէր իր ձին։

(Շարունակելի)

ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Թէ տղամարդ և թէ կարգաւոր տարեց։ Ակթը Մէրմէր, Քիւչիւք Հէմամի հրապարակը, 26, 28 և 30 թիւ տուները, որոնք կը պարունակեն վեցական սենեակ, ամառ ջուր և բաւականաչափ ծխնելոյզ ունենալով, պիտի ծախուին թէ՛ երեքը միասին և թէ զատ զատ։ Փափաքողները եէնի Գիւղ, Նաստանդարտ վարչութեան մէջ Թէվֆիզ պէյին դիմեն։

Տէր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՃԼԻԵԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440.000 ՖՐԱՆՔ

ԱՆՀՏԻԼԵԼԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150.030.616 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր վեանքը, կամ ալոց ու որդիներու համար օժիտ մը, չարաչարական փոքր վճարումներով. — (միևնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾՔԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԱՆԻ, ՆԻԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹՐԻՆԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չարաչարական փոքր վճարումով մը, որ՝ ԱՄԷՆ ՄԻԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, Ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԱՆԻ, ՆԻԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹՐԻՆԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, 10,000 ֆր. մահուանից պարտադիր, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարտադիր, և վճարվի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուանից պարտադիր, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարտադիր, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս. = ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԵՄ ԳԱԼԵՆԵԱՆ
Պոլիս Դարբրնոցու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ԷՃԶԱԽԱՆԵԻ ԹԻՒՐՔԻԵ

Սիրքէհիսէ քեսմն (Էճզախանի Թիւրքիյէ) եկվը քիչ տարիներն պէրի կէօսթէրտիկի ինթիկամ վէ տրդգաթան վէ ինչար օլանն քեսգինի էավիչներն խալխիլէր վէ էհվենիյէթնատէն տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէի օլմագ յարիկրէքրինկնիւմանէի խիմիսալ օլմագ չերէգինի իսրրդզ իմմէ պիր, պու տրդգաթ վէ ինթիամա մանդամ օլան թէհալէթ վէ նէզգինէթ մէնէլեսի քի էճզախանէլէրէ ասը նազարը էհմիրլիքէ ալընմագ մէվտարնէ պայրանը տրր։ Ամէնէն միւսէլլէմի վէ ալվարը բէսմիլէնն սախի մուսաատագ օլացէրը իւզրէ պուրանն քէնտը իլէ ճարի տիր։ պու կիսի պիր թէէսիսլի պէքլէնիրլի չու խաբամը մէսաֆանէնէ պիր փլավէի ինսանլիքի քարի օլմագ իւզրէ եէմը թէէսիսլէնէն չիմիրլի գաար միւրաատաթ իսէն պիրմիմէ զուէֆայի խաթէկեան մէճմանէն թէսավի իթարիրլիք վէ մուալէճաթը լազըմլի ամանի քէզա պիրա իւզրէմ իթա իսէր։ Մէք կիսի իմիթյար օլանն ֆէտաքարլըգլար նազարը տրդգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնն իսթիհնայը մէնֆաաթան գիյաան էմճինիսէ խրամթ կիսի։ պիր ֆիքրը հնանդիյէթերվերի իւզրինէ թէէսիս իսրիմի օլուսուղի ակրայ թանսին իսերիւթ չու թաատ օլանն հիմէմաթէ մասրուֆէսէն նայի պիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրազդատ գաթի տէրէճաթ իսէրէք, պու կիսնքի մէրթէկպէի իրդար էյէմիշ վէ պու եւիզատնատ էրպապր միրաձաաթըն մէմնունյէթ վէ էմնիյէթնի մէ թարդպանքն սախի խօշնուսխնի ճէլպ էյէմիշտիր։

Մէղքիր էճզախանէտ քեսֆէլի իլէ վէ էմրագտա քէսը իսիթիսար թամ էյէմիշ մէյհիրը սէրդպգա էր կիսն եվգաթը մուայնէսէ հաղրը պուլունաբզլարը կէպի զիքիր ու իւնատ մախսուս օլագ իւզրէ ատ մուայէսէ խանէյէր մէվնուս արը։ Էճզախանէտ պուլընան ալաթ վէ էտէվաթը ֆէնիյէնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ էէկնատ ալնիրմէյէ չայան օլան (թասիլիպանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթ Սենիյէտէն եվրոպատա ազգուզ սէնի թանիլ իմտարիրլարքէն ասնրա իլգ ատֆա օլարագ քիմիակիր տիրլօ Պատրը իրդաղ իլէ չէհրիմիզէ ավատէթ իթմէյ օլան Մէքմէկը թըպիի Շանանէ քիմիակիր մուալիմէրինէն Տօքթոր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէրը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իսրիմիզ տիր։ մուամիլէյէն ֆէնը թանիլուքի իգթիտարը պուրանա նատրլ մալիմ իսէ, էվրոպանատա օ տէրեէ մարուզ տրր, մուամիլէյէ ավատէնը ինսանատա միւհթաճը թանիլի էէր նէ վար իսէ, տիր քէմքը իթիմամ իլէ պիթթանիլի տիրպպատա իշզար վէ պիմթանիլի տիրպպատա ինզար վէ պիմայէն ալէյ տիրպպայի մուամիլէյհիմին իլյէրինի պիր զաթ տանա թէսիլ իթմէքսէ օլուղը կիպի մերի օլան մասէնի նէպաթի էէր նէվ մէվատը տախ սուրէթը միւքէմմէլէատ թանիլ վէ ինզար իթմէքսէ տիր։ 8—8

ՆԵՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ՄՈՍԵՐՈՒ
ԵՒ
ՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

ԿՌՆԱՂԷՔ Հրանիքներնուդ փառը աւելցնել, գեղատեսիլ «Էվէլ» մը տալ մօտերուն, գիմեցէք ՆԵՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻ վանառատունը, ուր բայի պարտաստ զանուած մոտերէ կը ղարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճոխակաւոր մոտեր, անմրցելի ոճան գիներով։ Կը գտնուի նախ հոն հալի կիրանա, քողք, քողքի անուշկ, պարդարուած կոզով, ծաղիկ, փեսուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէք, հարանիքի Տէրեր, այսինքն ոնգամ մը Նշան Զամիչեանի հարանեկան մոտերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակին ալ գոհացում պիտի տանի։

ՍԵԱՆ ՏՆՂ ՉՆՐՔԱՔ

ՆԵՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բանանրջ խանի տակ, թիւ 86

ՖԷՆԻՔՍ ՕՔՐԻՋԷՆԻՆ
ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ
ԿՈՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵՑԱԼ Ի ՎԻԼԻՆԵՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօրլու խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Դ. ՍԼԷՊԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օքրիջէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—
35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օքրիջէն ընկերութեան 20000 ֆր ի և քառնեւինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պարտնամամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օքրիջէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իր բոլորով։

ԻՔԻՆԱՅԻ ՖԼՐԳԱ ՎԷ ԻՔԻՆԱՅԻ ՕՐՏՈՒԻ ՀԻՄԱՑՈՒՆ ՄԻԹԻԷԱՀԻՏԻՍ

ՖԷՍ ՎԷ ՋՈՒԴԱ ԹԻՖՃԱՐԸ՝ ՍԱՒՏ ՊԷՆ ՁԻՊԱՐԻ

Օթուզ էէտի ավնլանն պէրու սարմագա օլաուղմ ֆէսլէրին նէֆասէթի սայէսինտէ նախլ օլաուղմ հիւանը թէվֆիճիւն իսթիրարէ պիր սէնէլէն պէրու էնանի ֆրամա տիկէր պիր իրամմէթ եանի զանէթ սաղլամ վէ նէֆիս չուգա, չանագ գումայ թիճարիթինէ պաշամրլ վէ պունա սէնէ տիր ալէմը թիճարիթատ իսթանիկիմ թէճրիպէ վէ հիչ պիր վագթ էլտէն պրագմատըղմ իսթիգամէթ սայէսինտէ աղ միատէթ զարիճնատ չուսիսարլուղը պիր հալը միւքէմմէլիյէթէ իյալ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլաուսմ. սրրի պու խատասու իչուն Մէրճանատա կիսմիշ օղլու խանլնատ թէէսիս իրէտիկիմ մաղազալարատա մէմալիքը Օսմանիյէնին հէր թարաֆնա եարար էյի ֆասսէ, գազմեր, գասթօր, չանագ, գօրտնէ վէ չուսիսարլ պուլունարմագատա վէ բէգալէթ գապալ իթմէկ սէրէճէթ միւքէտիլ վէ մագնու ֆիթրատ թարատա իրէլմէքտիր։

Պիլատատա Ֆրանսատան ճէլպ էյէմիկիմ սան մուատ գոսթիւմիք, բալթօլուգ, բանթօլանլուգ, լսաթիֆսթիր, չուպուք վէ պիրինճի Լուի չուսիսա վէ ասպէրի էլպանէլէրէ մախսուս թրիգլարը թերրաքնէտ օլարագ գալէթ ուճուզ վէ երնէ մաղթու ֆիթրա ատթամագատրմ. միւրատատա իսէնէք զէվթը քիրմամը հէր պատանմատաղը, հէր հալտէ մէմնուն գալատաղը տուրէթը գաթիյէտ թէլէմն էնէրիմ։

ՈՒԷՍԳԸՐՆ

TORONTO WESTERN LONL

ԲԱՐԼԱՍԷՆԹՆԵՐՆ ԳԱՐԱԿԸ ՄԱԽՍՈՒԱՑԼԱ ԹՕՐՈՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆԴՈՆԱ
1851ԷՆ ԹԷՍԼԻՍ ՕԼՈՒՆԱԾԸ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ԻՆՍՓԵԿՏԻՈՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸ

Թագրմին օլուսան զիսանարքն մէճմուք ֆնկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադէտ վէ հարբլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Գեանիլէն թէճիրիյէ օլուսմաղ սէրմայէ » » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւսիրի սումանի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Սուլթան Համամ, Դաթրրը օղլու խան Ն՝ 43.

Թաղրարատա իրկիրդար վէ միւթէպէր ամէնէթէր արաճանագատա որը ԻՆՔԱՐ.— Ճէնրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսրդ վէ Ամէրիկա գումանիալատրնգերմանիայի հասրլաքնա նիսպէթին 100 % օլսուղը հալա Ուէսթրրընգի բրնգերմանիայի հասրլաքնա նիսպէթին 125 % տիր։ Իմէ պու հագիգատ Ուէսթրրընգի բրագիպլերինէ թէգիվիւդ էթմէրէ էն պէօյիւք թէէմինատ տրր։

ՊԱՂԳԱՆ

ՍՓԵՑԻԱԼ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԾԻՐՔԷԹԻ
ԱՍԵՐՄԱՅԷ, ԲՇԻԹՅԱՔ, ԹԷՄԻՆԱՔ ՖՐ. 7500000

1899ական մէրի իւլ իէրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » » » » » 460,267,203
» » » » » » 1,433,965

Էյմիւր իւզերինէ վէ չօճուգլար իչին միւթէսիլ չէրսիթ իւլ սիկուրթա ագա իսէր
Եանկը ֆրդը հէր նէվի պիտա վէ էչնա իւզերինէ սիկուրթա ագա իսէր։
Նէտիճէսի ֆրդը հէր նէվի մալ, էվրագը նագտիչ վէ վաբար սիկուրթալարը գապալ իսէր։
Հիսէսատարանա՝ 1896ական 18½ %, 1897ական 18%, 1898ական 18%, 1899ական 16% թէմէթթիւ թէկվի իթմիշ տրր։

Շերքէթին Պանքէրլերը՝ (Տէրսանէթ Գրէսի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Եօֆֆնատա Պանգ Նատիոնալ Պուլկար։

Թաշրարար իչին միւսատիա վէ միւթէպէր քէֆայէթլի ատէնթլէր տրանըլըյոր ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԱՆ
Գալաթա, Թաքթաքալա խան, Պանք Օսթօման գարշուսընտա

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱԳԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՂԱՏԱՆ
THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐի կարի մէքէնաները դուռ անդ. պղպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատեն որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ ՍԻՆԿԷՐի մէքէնայ սկսած են գործածել։ ՍԻՆԿԷՐ ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատոյ վկայական և չքաղրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

ՍԻՆԿԷՐի մէքէնաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ վաճառատուներուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պոն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց
ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայ կայարանին դիմաց թիւ 13։
ՍԿԻՒԹԱՐ՝ Զարշը պոյը թիւ 120։
ԴԱՍԵՐը ԵՒ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ
ՍԻՆԿԷՐ Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։
Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշան նշանաւորութիւն ընելու է։

ՈՍԿԵԹԵԼ

Société de Commerce et des Tréfleries réunies «Vladimir Alexéev» et «P. Wischnyakoff & A. Schamschine»

Ռուսիոյ Մոսկուա քաղաքին գոսկիթելի (արբա, կլապան թել) հնչակաւոր այս գործարանը որուն արտադրած ապրանքները այնչափ մեծ ընդունելութիւն գտած են մեր երկրին մէջ, այս անգամ դիմելով Օսմ. առեւտր. նախարարութեան, Օսմ. երկիրներու մէջ ամէնէն գործածուած ծարաներու 5 տեսակ էմիքէթները մենաւորապէս ըրած է, որպէս զի հասարակութիւնը չի զոհուի խարդախողներու կեղծարարութեան։ Հետեւաբար կը ծանուցանէ թէ անունը որ այս ծարաներու էմիքէթներուն կեղծելը կը դիտնն ու կը ծախուին օրէնքին տրամադրած խստութեան պիտի ենթարկուին։

Պատ. յանախորդներէն կը խնդրուի ուշադրութիւն դնել Ռուսական արտադրուած ապրանքներու յատուկ մարքային որ պէտք է գտնուի անպատճառ թէ ծարաներուն և թէ ճանապարհներուն վրայ։ Գործարանին միակ մեներանոցն է՝

ՍՆԵՓՈՆ ՁԻՒՂԱՆ վաճառատան
Մեծ-Հուկայի Մահմուտ Փաշայի դրան կից, Այնճաքլար, թիւ 19

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պանչէ Դաբու, Պիկ Պիր Զեքիրիյէ դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն տեսակ կանուխ կը գտնուի Սկիւտարի, Բ. ճանիպէ, Տողրամանը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 3—11 դիմել Պոլիս Պանչէ Դաբու, Պին-Պիր-Զեչիրան դիմաց Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՏՔԳ. Ց. ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲՅՈՒՇԷ ՄՈՐԲԻ, ԳԱՂԴԻԱԿԱՆ ԱՏՏԻ, ԱՅՐԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՆՈՋՈՒՆ ԳՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պատասխանատու է Գալաթիոյի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ որ վերջիվերջ հիւանդութիւններու այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւնները բուժման ամենավերջին մեթոդներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէյօղլու Բարմագ գարու թիւ 11 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պազէզ գափու պահականոցին դիմացը, Գիւղէ գափու պարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հին ըլլան։ Ուրեմն օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—40